

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Montrealietis kardinolas Paul-Emile Leger klaupiasi prieš Popiežių Joną-Paulių II.

NAUJAS POPIEŽIUS KROKUVOS KARDINOLAS

KAROL WOJTYŁA

Popiežiaus Jono Pauliaus II-jo iššventinimas prasidėjo iškilmingomis mišiomis, kurias koncelebravo 112 kardinolų Šv. Petro skvere ir deka televizijos, buvo matoma ir girdima visuose kontinentuose virš milijono žmonių.

Krokuvos gyventojai, kurie neturi televizijos aparatų, rinkosi į hotelį, kur buvo leista (su kai kuriomis teksto cenzūromis) viešai transliuoti iškilmes.

Pop. Jonas Paulius II-is kalbėjo vienuolika kalbų, jų tarpe ir lietuvių, pabrėždamas universalinį Bažnyčios charakterį.

Ceremonijos užtruko virš 3-jų valandų. Virš 3.000 lenkų dalyvavo minioje 300.000. Apie 700 lenkų atvyko iš Amerikos. Jų tarpe ir naujojo Popiežiaus pusbrolis J. Wojtyła, kuris dirba automobilių fabrike Detroito prie produkcijos juostos.

Specialiose garbės vietose matėsi 125 tautų ir tarptautinių organizacijų atstovai, 23 ne katalikų religijos.

Pirmą kartą po 1536 m. atsiskyrimo nuo Romos Katalikų Bažnyčios, popiežiaus šventinime dalyvavo Canterbury arkivyskupas dr. Donald Coggan, atstovaudamas Anglikonų Bažnyčiai.

Naujasis popiežius laimėjo visų, ir italų, simpatijas.

Baigiantis ceremonijoms, pasirodymas prie savo rezidencijos lango, Jonas Paulius II-is atsisveikino su minia jį prajuokindamas paskutiniiais žodžiais: "Mano brangieji, laikas baigti. Dabar turime baigti, nes laikas užvalgyti jums ir popiežiui".

POPIEŽIŲ RINKIMAS
Ankstyvesniais krikščionybės metais popiežių rink-

davo ir Romos gyventojai. Viduramžių laikotarpyje teisė rinkti bažnyčios vadovą buvo perduota bažnyčios patarėjams-kardinolams. XIII amžiuje buvo nuspręsta popiežių rinkti ir labai griežtoje izoliacijoje, kad rinkimuose būtų išvengta įtakų ir trukdymų iš šalies.

Šių metų popiežiaus Jono Pauliaus I-jo ir dabartinio Jono Pauliaus II-jo rinkimams jau buvo įrengti sudėtingi elektroniniai įrenginiai, kad užkirstų kelią, bet kokiems nelegaliems radio kontaktams tarp uždarytųjų rinkėjų koplyčioje ir su išoriniu pasauliu.

Pagal viduramžių tradiciją, popiežiui išrinkti, slapto balsavimu reikėjo du trečdaliu ir plius vieną balsų.

1970 m. popiežius Paulius VI-is pakeitė rinkimų taisyklę: balsuoti negali sulaukę virš 80 m. amžiaus kardinolai ir šis nuostatas šių metų konklavoje jau buvo vykdomas. Be to, jei konklava būtų užsitęsusi 2 mėnesius be rezultatų, tai popiežiui užtektų paprastos balsų daugumos.

Ilgiausiai užtrukusi istorijoje konklava yra buvusi 1268 metais. Rinkimai užsitęsė dvejus metus ir 9 mėnesius. Trumpiausia konklava yra buvusi 1939 m., išrinkant Popiežių Pijų XII-jį.

Rinkimuose kortelės kardinolai užpildė pakeista raišysena kiekviename balsavime. Po kiekvieno balsavimo jos sudegamos ir dūmai, išeidami pro 15 metrų dūmtraukį, informuoja rezultatus: juodi dūmai-nepasisekimą ir balti dūmai-popiežiaus išrinkimą.

Karol Wojtyła, dabartinis popiežius Jonas Paulius II-is, išrinktas aštuntuoju balsavimu.

SVARBŪS SAUGUMO KLAUSIMAI

Kokia yra grėsmė Kanados saugumui? Ar mūsų kraštui reikia Saugumo Tarnybos? Jeigu taip, tai kokie turėtų būti jos mandatai ir galia? Ar vyriausybė turėtų ją kontroliuoti ir padaryti atsakingą prieš visuomenę? Ar tokia Tarnyba turėtų sudaryti RCMP dalinį?

Šie klausimai iškilo Royal Commission, kuri tyrinėja RCMP veiklą. Komisijos paskaitiksi, kad gaus kai kuriuos atsakymus, kai vyks apklausinėjimas šią žiemą.

Taip vad. Russell Paper rašoma, kad šios Komisijos pirmas uždavinys yra prisidėti prie geresnio būdo radimo išlaikyti politinę laisvę ir saugumą Kanadoje.

Tos abi vertybės savo esmėje viena kitai nesančios priešingos.

Saugumo Tarnyba turėtų galėti atlikti savo darbą nesusimažindama demokratinio proceso, kurį ji ir saugoja.

Toliau sakoma, kad nėra lengvo atsakymo į šiuos klausimus. Šnipinėjimas, subversija ir terorizmas yra problemos, kurios išsivystė Vakarų pasaulyje po II-jo Pasaulinio Karo, kuriomis susirūpinę saugumo tyrinėtojai. Kaip rimtai tie pavojai grėsia Kanadai?

"Tarptautinėje plotmėje, klausia Russell, ar detantė su Sov. Sąjunga paveiks išsiplėtimą ir charakterį šnipinėjimo?

Kokių priemonių reikėtų imtis Kanadai prieš svetimų valstybių nelegalius bandymus paveikti Kanados politiką?

Kaip Kanados dalyvavimas valstybių Santalkose (alliances) paveiks atsakomybę Saugumo ir Saugumo Tyrinėjimo?

Ar mūsų tarptautinė prekyba reikalinga didesnio saugumo ir kitokių metodų? Kokių vidaus "subversijų" mums reikia saugotis ateityje?

Koks yra pavojus pasikartoti smurto veiksmams kaip kad 1970 m.?

Kaip apsaugoti Kanadą nuo teroro veiksmų epichoje, kada didelės destruktijos priemonės gali atsirasti labai mažoje grupelėje?

• Sovietų prekybos delegacija, kurios vizitas buvo atidėtas per Sovietų 13-kos šnipų atidengimo skandalą vasario mėnesį. Jie bandė užverbuoti RCMP karininką, kad duotų Kanados saugumą liečiančių žinių.

Šią savaitę delegacija lankysis Ottawoje, kas reiškia, kad santykiai atšilo... Sovietų laikraštis "Pravda" irgi rašo, kad šiuolaikinis prekybos pakilimas tarp Kanados ir Sov. Sąjungos yra atsakas, kad ne vienas kraštas nenorįs gerų santykių pažeidimo.

BENDRUOMENYBĖS

VI-OJE TAUTINĖJE SKAUTŲ STOVYKLOJE

Šią vasarą vykusioje VI-oje Tautinėje Skautų Stovykloje vykstant labai turtingai, įdomiai programai, buvo leidžiamas ir stovyklos laikraštis ŠIUO KELIU EIK! Jo išleista 9 numeriai. Pasitįmėjo aktualijomis, rimtym, humoru, nuotraukomis, pėšinėliais. Redaguojamas redaktorių skilties: Vyr. red. v. s. Č. Senkevičius, Seserijos redaktorė s. L. Rugtenienė, Brolijos redaktorius s. J. Asminas, techninė redaktorė s. B. Kidolienė, Foto laboratorija s. v. v. sl. T. Senkevičius, v. sk. v. sl. R. Jelonaitė. Redakcijos fotografas s. v. v. sl. A. Kalinauskas. Tiražas - 1500 egz.

Redaktoriaus žodis:

Naujovė. Vadovai. Keistos uniformos. Niekur nematyti, negirdėti jaunimo būreliai vienas kitą skatino, traukė tats 1918 metais, traukė ir rodė ŠIUO KELIU EIK!

Nemuno atšaltės aidėjo šūktas, savoms lietuviškoms datnomis. Juk tai 1928 metų Lietuva. Viskas daroma Tau, Tėvyne. Pirmosios Tautinės Stovyklos ryžtas - ŠIUO KELIU EIK.

Tūkstančiai skautiško jaunimo A. Panemunėje ir Pažaislyje 1938 metais. Tarnauti ir idealizmo neprarasti. Tėvynė-gražiausias žodis pasaulyje. Ir už tai tūk - ŠIUO KELIU EIK.

Karo audrų ir tautos nelaimių pristabdyti žingsniai su dviguba sparta šuoliavo pirmyn 1948 metais. Prt Baltijos jūros ir Alpėse, mūsų vėl tūkstančiai. Degė laužai ir šnarėdamos pušys kalbėjo - ŠIUO KELIU EIK.

Latsveji Vakarai žūrėjo į mus - latsvuostus užjūrto naujokus. Gal pavirštas smiltelė tautų mozaikoj, gal jau paskutiniai žingsniai 1958 metais Tautinėje Stovykloje? Pestimistai neatspėjo, nes mes vedėme vienas kitą už rankos - senelis tėvą, tėvas vaiką - rodydami Rūtos ir Leltjos gatres - ŠIUO KELIU EIK.

Clevelando skautės ruošiasi 60-ties metų sukakties paradui. Nuotr. A. Kalinausko.

v.s. Sigitas Miknaitis
LSB Vyr. Skautininkas ir
Brolijos Stov. Viršininkas

Stipri ir nauja mūsų gretų karta jungėsi bendron rikiuotėn. Plevėsavo vėltava su šūktu "Dievui, Tėvynei, Artimui", Kungaiškėčių ir Karalių Lietuvą kartojam 50 - metų švėsdami 1968 metais. Tarėme vienintgi ir drąsiai savam atžalynui - ŠIUO KELIU EIK.

Ir štai, po 60 metų! Štai, mes gyvi, laimingi ir smagūs. Mes ne mozaikų smiltys. Mes jose gražiausios spalvos, nes tik ryškų ir tvirtų asmenybę reikia Amerikai, Kanadai, Australijai, Brazilijai, Anglijai, Vokietijai - visiems, o svarbiausia - LIETUVAI. Atėjai sese, brolii iki čia tikruoju keltu. Eik juo ir per atėmančius dešimtmečius. Vesk už rankų mažesnius. Rodyk jiems lietuvišką kelią ir vis kartok - ŠIUO KELIU EIK. Č. S.

v.s. Lilė Milukienė
VI-tos Tautinės Stovyklos
Viršininkė

SVEIKINIMAI:

V.s. Sigitas MIKNAITIS
LSB Vyr. Skautininkas ir
Brolijos Stov. Viršininkas:
Šiuos metus pradėjome prasminga sukaityvne švente - VI-ja Tautinė Stovykla

Australijoje. Tiktu, kad tai buvo skatinantis pavyzdys mums tęsti šių jubiliejinių metų šventimą Amerikos žemyne. Šia proga kviečiu visus dirbti lietuvių skautybės labui su didėjančiu užsidedimu ir pastaukojimu mūsų jaunimui.

Sveikinu visus brolijos vadovus reikšmingojo šeštąs dešimtmečio jubilėjaus proga, linkėdamas plėsti, stiprinti tautinį auklėjimą skautuose bei lavinti kiekvieną me vienete jaunus vadovus, kad jie sugebėtų dar gertau už mus tęsti ir ugdyti lietuvių skautų veikimą.

Skautams linktu stovyklauti broliškose aplinkose. Tegul VI-oji Tautinė Stovykla lieka lietuviškumo ir pavyzdingo piliečio pareigų atlikimo kelrodžiu Jūsų atėties gyvenime!

Budėkite!

V.s. Lilė MILUKIENĖ

VI-tos Tautinės Stovyklos
Viršininkė:

Sveikinu visus atvykusius! Jaunystės sparnais skreijame pas Tave, mieloji tėvų žeme, aukodami Tau savo darbus ir jėgas!"

Sveikinu Jus mielos sesės ir broliai, suskridusius į šią VI-ąją Tautinę Stovyklą, Treasure Valley, Amerikoje.

Visus savo darbus ir mintis išretškieame lietuviškai, nes kalbėti lietuviškai yra didelė privilegija ir garbė.

Šioje stovykloje kurkime, mokymtis ir mokymtis, išgyvendami skautavimą jo pačioje reikšmingiausioje formoje - pažindami kitus, bendraudami ir talkindami ten, kur mes esame reikalingi ir naudingi.

Sukurkime didžiausius laužus, o mūsų datų garsai teskreija padangėmis Lietuvą ir skelbia mūsų didžiąją 60-mečio šventę.

Budžt!

VS v.s. Irena Kerelienė
VI-tos T.S. Sutartinės
Viršininkė:

Kiekviena Lietuvių Skautų Sąjungos stovykla yra tarsi motina, kuri susišaukia savo vaikus.

Šiemet švenčiame VI-ąją didžiąją mūsų šventę gamtoje - Dievo delne, kad švelniam prieglobstyje atsigauname, sustiprėtume ir, tvirtai pasiryžę, galėtume vėl toliau dirbti, augti ir tobulėti, žengdami į 70-tuosius skautybės metus.

Būdamas jos vyr tauta dukra, sveikinu visus ir visus, suskridusius iš visų padočių į Lietuvių Skautijos šventę.

Budėkite!

• Ši šeštadienį Aušros Vartų salėje Vinco Krėvės literatūrinės premijos įteikimas poetui Tomui Vencloviui. Lietuvių Akademijos Sambūris kviečia visus vakarą praleisti su svečiu ir sambūriečiais.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ,
Visuomeniniam Reikalams vice-pirm. L. Girtinis-Norvilas,
11 Apple Hill Rd., Bala D'Urfe, P.Q. H9X 3G7

Second Class Mail Registration NO. 1952 Return postage guaranteed.
Postage paid at Lachine, P.Q. Published by The Independent Lithuania Publishing Co. at 7722 George Street, LaSalle, P.Q. Canada. H8P 1C4.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$12.00, visur kitur - \$13.00. Rėmėjo prenumerata nuo \$18.00. Atskiras numeris 35 ct. Adreso pakeitimas 50 ct.

P.s. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba Leidykla neatsako.

Redaktorius Pr. Paukštaitis

ADRESAS: 7722 George St. LaSalle, P.Q. H8P 1C4. Tel. (514) 366-6220.

V-jo PLB Seimo Nutarimai

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės V-sis Seimas, susirinkęs birželio 30 - liepos 4 dienomis Toronte, Kanadoje, dalyvaujant atstovams iš Argentinos, Australijos, Didž. Britanijos, JAV, bių, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Urugvajaus, Venecuelos, V. Vokietijos ir N. Zelandijos, pareiškia savo nusistatymą šiais klausimais:

SVEIKIMAI IR PADĖKOS

1. Seimas nuoširdžiai dėkoja IV-tai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybai, vadovaujamai Broniaus Nainio už tikrai didžius penkerių metų darbus.
2. Seimas dėkoja visiems ji sveikintiems.
3. Seimas dėkoja Kraštų Valdyboms ir visiems kitiems pasaulio lietuvių darbuotojams už Tautinių Šokių bei Dainų Švenčių, Jaunimo Kongreso, Mokslo ir Kūrybos simpoziumų, Teatrų Festivalių ir kitų renginių organizavimą ir už dirbamą bendruomeninį darbą.
4. Seimas dėkoja visiems mokytojams, chorams ir jų vedėjams, tautinių šokių grupių vadovams ir šokėjams, vaidintojų trupėms, visų jaunimo organizacijų vadovams ir nariams, muzikos bei kanklių rateliams, spaudai, radio valandėlėms, televizijai, menininkams, rašytojams ir kitiems lietuvių mokslo ir kultūros kūrėjams bei visų lietuviškų darbų rėmėjams.
5. Seimas sveikina gausią šešiuose laisvuose kraštuose veikiančią Lietuvių Skautų Sąjungą 60-ties metų sukakties proga, jų surengtą VI-ją Tautinę Stovyklą Australijoje ir būsimąją JAV-se.
6. Seimas sveikina JAV Lietuvių Bendruomenę, ryžtingai išjungusią i Lietuvos laisvinimo darbus ir už jų sėkmingą lėšų telkimą tiems darbams remti.
7. Seimas dėkoja Australijos Lietuvių Bendruomenei už sėkmingas pastangas atšaukti Lietuvos pripažinimą Sovietų Sąjungai.
8. Seimas sveikina Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininką Stasį Barzduką ir linki jam sveikatos.
9. Seimas sveikina dailininką Adomą Varną jo 100 m. amžiaus sukakties proga.
10. Seimas dėkoja Juozui Kapočiui ir jo bendradarbiams už 36 tomų lietuviškos ir 6 tomų angliškos Lietuvių Enciklopedijos išleidimą.
11. Seimas dėkoja Pasaulio Lietuvių Dienų rengėjams, suruošusiems Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynes, V-ją Kanados ir JAV Dainų Šventę, šį V-į PLB Seimą, o ypač Pasaulio Lietuvių Dienų Komiteto pirm. Jonui Simanavičiui, Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių komiteto pirm. Pranui Berneckui, V-ios Kanados ir JAV Dainų Šventės vadovui Vaclovui Veriklačiui ir V-iam PLB Seimui rengti komiteto pirm. dr. Juozui Sungailai.
12. Seimas dėkoja Kanados valdžios įstaigoms, lietuvių organizacijom ir pavieniam asmeniui, parėmusiems šiuos renginius.
13. Ypač Seimas dėkingas V-jo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimui rengti komitetui ir visiems torontiečiams, taip šiltai visus priėmusiems.

V-jo PLB Seimo Nutarimų komisija:

Pirm. - Vytautas Kutkus (JAV)
Sekt. - Jonas Urbonas (JAV)
Nariai:
Valentina Bukauskaitė (Arg)
dr. Adolfas Damušis (JAV)
Vladas Mažeika (Venezuela)
dr. Bronius Nemickas (JAV)
Vytautas Neverauskas (Australija)
prel. Pijus Ragažinskas (Brazilija)
Algis Rugienius (JAV)
Vytautas Skrinskas (Kanada)
Kęstutis Slotkus (Kolumbija)
Richardas Tendzegliskis (Vokietija).

IR GERALI IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

DAR APIE LIETUVIŲ - LENKŲ SANTYKIUS...

Labai gaila, kad randu oponentų lietuvių - lenkų santykių reikalu. Betgi pasaulio žmonės diskutuoja, svarsto ir ieško teisingos išvados. Kaip gi kitaip galima žinoti, kas mūsų tautai geriausio? Nėdėu galvos, kad ką rėšau ir sakau jau ir yra 100% teisinga. Žmogus nėra neklystantis. Diskusijas, kurias vedu dėl santykių su lenkais, turi įtikinti vieną ir kitą pusę kas yra geriausio. Tą tegalima padaryti, reikia 2 psl.

lą svarstant šaltai.

Manyti, kad tas lietuvis, kuris gali kalbėti ar rašyti apie lenkus ramiai, šaltai, tas, kuris mėgina įžvelgti ir reikalą iš lenkų pusės jau yra koks lenkomanas, koks lenkų propagandistas, koks sušlubavęs lietuvis. Priešingai, tas gali būti didesnis patriotas. Jei nebūtų, tai dėl Lietuvos reikalų niekam neįsipykintų, pasitrauktų, kaip ir daugelis, į šalį. Bet ar nėra ir taip jau daug pasitraukusių? Ar mes užtai nesmerkiame jų? Smerkiame ir dar labai.

Diskusijose dėl lietuvių lenkų santykių siekiu tik vieno: ramaus, šalto įtikinimo; kad klystu. Kad su lenkais tegalime kalbėtis tik "laikydami rankose šautuvą". Kad jokių ryšių - santykių su lenkais tol negali būti, kol jie viešai neatsisakys Vilniaus ir jo krašto.

Gal ir teisinga sąlyga, bet ar nereikėtų paaiškinti kaip lenkai tai galėtų šiais laikais padaryti praktiškai? Jei mes nesame vieningi, tai lenkai dešimtį kartų nevieningės. Net pačios Lenkijos reikalai jie suskilę į tuos,

PANORAMA

JONAS AISTIS PROZINĖJ POEZIJOJ
PRANYS ALŠENAS

Jonas Aistis mirė, jo nebėr mūsų tarpe. Jis iškeliavo negrįžtamai. Paliko tik jo kūryba - poezija ir literatūriniai atsiminimų straipsniai, kurie mums bylos iš metų į metus, iš kartos į kartą, kokį turėjome didelį poetą ir idomų publicistą.

Anadien paėmiau ir dar kartą perskaičiau Nidos Knygų Klubo išleistą jo knygą - "Milfordo gatvės elegijos". Štai truputis įspūdžių:

Rašytojo viltys ir išpildymai

Kalbėdamas apie politiką, Aistis pastebėjo, kad mūsų politikai dažnai cituoja rusų sutartis. Asmeniškai patarčiau ateities politikams ir valstybininkams niekad nesirašyti sutarčių su rusais, nes man būtų labai įdomu žinoti, ar yra buvusi bent viena rusų sutartis su kaimynais, kurios rusai bet kada istorijoje būtų laikęsi, tada, kai jie turėjo galią ją sulaužyti.

Vakarų pasaulyje prie didelių vienetų galėjo tūkstančius metų išsilaikyti mažos valstybėlės ir tautos... Rusai visais gausias tautybes klastingai ir niekšingai nukariavo ir naikino, ir tebe-naikina... Nieko jai nebuvo šventa. Panslavizmas buvo paprasčiausias kėslas į slavų seseriškas tautybes...

Pasižiūrėkite, kaip niekšingai šiandien rusai elgiasi su čekais. Vienintelė tautybė, kuri buvo nuoširdžiai rusofilė. Tikrai čekai buvo nuoširdūs rusofilai tik dėl to, kad neturėjo bendrų su rusais slėnų, tai yra, rusų netarpiškai nebuvo pažinę...

Mums bailsus ne komunizmas, bet niekšingai nuogas rusų kolonializmas. Su juo reikia kovoti, jam reikia visomis išgalėmis nepasiduoti.

Man visada vaidenasi Brolių Karamazovų romano prokuroro vizija apie Rusijos patrakusią troiką, kurią reikia sulaukiyti. Ją, manau, geru momentu gali suvaldyti pačios rusų engiamos ir naikinamos tautybės.

Netikėkite jokia svetima pagalba. Gelbėkitės patys. Tai yra pati patikimiausia pagalba. Laisvėjimas eina ir eis. Jo nesulaikys čekistų teroras.

Brežnevas kruvina ašara pravirko, kai čekai kritiškai atsiliepė apie čekistus.... Nėra abejonės, kad Brežnevo įpėdiniam bus daugiau progų kruvina ašara žliumbti. Bet istorija nestovi vietoje. Ar čia seniai buvo gąsdinama komunistiškai pasaulio monolitiškumu. Šiandien tasai monolitas skeldėja ir yra tokiais gabalais, kad buvusios komunizmo mekos valdovams nugaros pagaugom eina...

Kodėl? O todėl, kad tasai didelis ir kruvinas griozdas

Jonas Aistis

buvo statomas ant melo pamatų. Vadinamoji lenininė tautybių politika buvo ir yra piktžodžiaujantis melas. Rusai užmiršo seną žmonių priežodį: su melu toli nuneisi...

Kaip kadaise Kartagena, taip dabar Rusija turi būti sunaikinta. Šiandien vėl Rusijai grėsia kinų jungas... Visos engiamos tautybės turi būti pasiruošusios atsiskaityti. Rusija nėra Vakary problema, bent ji jų problema nebuvo. Rusija turi pasirosti naikinti amžius skriaustos ir engiamos mažumos. Jų yra šventas tikslas to koloso griuvimui ir sunaikinimu pasirūpinti.

kurie sovietinė Lenkiją pripažįsta ir tuos, kurie ją laiko sovietų pavergta. Tokiu būdu, kaip jie gali ką reikšmingo mums pažadėti, o pažadėję išstėti? Be to ir liūdina praeitis mus moko visai ką kitą: Vieni lenkai Suvalkų sutartį pasirašė, o kiti ją sulaužė dar ne rašalui nenuėdžiūvus. Kaip galime mes priimti jų "gryną pinigą" - Vilniaus atsižadėjimą, sakyti kad dabar jau viskas tvarkoje ir kad dabar jau galime užmegsti santykius? Kad tuo jau ir prasidės "nauja tų santykių era"?

Bent man atrodo, kad tai darosi todėl, kad mes mėginame ištraukti i bereikalingą žaidimą. Juk Vilnius jau 40 metų nepriklauso lenkams. Yra didelis klausimas ar jis gali ir ateityje jiems priklausyti. Anais laikais lenkai užgrobė Vilnių, Lvovą bei jų kraštus dėka atsitiktinės pagalbos didžiųjų valstybių: Prancūzijos, Anglijos ir tos pačios Amerikos. Nei mes, nei ukrainiečiai jokios pagalbos negavome. Buvome tik išėjė iš ilgos carų vergijos. Buvome basi, skurdūs ir vos tik pradėdą atgauti tautinį sąmoningumą. Tada Lenkija galėjo daryti ką norėjo. Ir darė.

Kad ir ateityje lenkai vėl susilauktų tos pačios didžiųjų valstybių paramos, tam kad ji vėl galėtų pulti savo kaimynus, reikia labai paabejoti. Iš sovietų vergijos išėjusi Ukraina nebus silpniau ginkluota už Lenkiją. Ukraina - 50 milijonų žmonių tauta! Jei lietuviai sunkiose anų laikų sąlygose galėjo kovoti prieš lenkus, tai ką bekalbėti apie naujus ateities laikus? Be ukrainiečių ir lietuvių, prieš lenkus dar gali išeiti ir vokiečiai ir čekai, kurių Tsešyno, kaip ir Vilniaus bei Lvovo, niekaip negali užmiršti buvusios lenkijos likučiai. Pilsudskiniai

Ar čia taip senai buvo planuota komunizma tapsian pastovia valstybės forma. Nepraėjė nė pusės šimtmečio ir te tau dylekis. Komunizmas praėis, o liks didžiarsiškas deržimordiskumas...

Kodėl J. Aistis galvojo, kad komunizmas grius?

Gal tūlas paklaus iš ko Aistis spėjās, kad tas didžiulis gramozdas sugrius? Jis gi, turis duomenų, kurie neklysta. Rusai kitur kiršinę rases ir tautybes, bet užmiršė, kad jie patys yra rasė ir tautybė. Jie nė nemanę, kad tai būsiās bumerangas, kuris pirmiausiai grįšias į kilmės tautybę, tai yra, į tą vietą, iš kurios buvęs paleistas. Kitur gal būsiās tikėtai trintis, o jiems - žūtbutinė kova...

Ar seniai, girdi, didžiavėsi ir visam pasauliui grąsinę devynių šimtų milijonų socialistinių kraštų vienybė, o nūnai iš tos vienybės pikšt išėjė. Rusai iš tikrųjų lieka vieni ir nevieningi. Ta galybė mažėsianti, pleišėsianti, bet jokiū būdu jau nebeaugsianti.

To, esą, dar negana. Pati pagrindinė to koloso griuvimo apraiška - tarybinio pilvo augimas. Dėl to, esą rimto pagrindo manyti, kad netrukus liesos proletarinės kojos nepajęsiančios atlaikyti buržuazinio krūvio.

Tarybinė visuomenė buržuazėjanti ne dienomis, o valandomis... Jei kadaise proletaras pasigesdavęs laisvės, tai naujoji tarybinė buržuazija - jau spjaunanti i laisvę

ir visu uverumuklykianti ne vien laisvių, bet ir kitokių patogumų...

Rusijos galas esąs neišvengiamas. Su jais susidorsią stipresni už mus. Pačių rusų pagimdyti ir išauklėti. Jaunimas turis būti paslirnges, atėjus valandai, ginti savo žemę ir laisvę. Betgi, pats pavojingiausias būsiās lenkas, pačių rusų militariškai labai gerai paruoštas...

Neilgai reikės laukti, kad pačioje Rusijoje pradėsia veikti laisvės kovotojai. Ton avantiūron lietuviams nereikėtų pirštų kišti. Tesirieją ir tesipjauną savo tarpe.

Reiką kaupti jėgas. Neblaškyti, neekvoti jų. Jis kažkaip jauste naujačias kad griuvus imperijoms, kurių tiek mažā belikę, prasičėsianti mažų tautų, nedidelių vienetų era... Tad būkime to naujojo laikotarpio primaisiais daigais...

Esą, jis girds, jog Lietuvoje ir kitose "broliskose" respublikose rusų daugis nekenčią ir jiems įvairias nekaltas išdaigas darą. Savo tautiečiams jis nuoširdžiai patartų mesti tuos vaikiškus pokštus. Kokia nauda nususiām burliokui kišenėje ai pusiau ištrauktą špygą rodyti ir visai be reikalo erzintis? Tuo gi Lietuvos neišvaduosi. Vadavimas - esąs rimtas darbas. Jo tautiečiams, esą būtina reikėtų išmokti tarti anglų kalbos žodį "cheese". Tai esą, kiekviena proga sudėti linksmą ir malonią šypseną. Mandagumas, anot tos pasakos, nieko nekainuoja. (Nukelta i 5 psl.)

lenkai yra susispietę i karines organizacijas, bet ir tas dar suskilusias. Vienos paliko pilsudskinę politiką, o kitos jos kratosi, kaip maro.

Tad kokių "loskų" mes iš lenkų turime prašyti? Kokio Vilniaus atsižadėti? Ar to, kurio jie seniai neturi? Kurį užgrobti jie neturi jokios vilties? Kalbant apie santykius nereikėtų maišyti to, kas buvo prieš ultimatumą, po ultimatumo ir kokie santykiai gali būti gyvenant svetimuose kraštuose, kuriuose visi esame vienodi piliečiai. Lojalumas kraštui reikalauja gero sugyvenimo su visomis tautybėmis. Bet kokia "neapykantos linija" yra už įstatymo ribų. Kraštų tautybių šventėse tenka dalyvauti visiems ir bet kokia diskriminacija būtų tik savęs pažeminimas, pažeminimas savo tautos. Tą ir mūsų visuomenės didžioji dalis gerai suprantą ir jokių problemų nekelti. Tie kurie kelia, savaimė aišku, nėra su visuomenės daugumos valia, bet eina prieš ją. Tai jau nėra didelis politinis subrendimas.

Amerikiečiai bei anglai karo metu patyrė japonų negirdėtus žiaurumus. Karui pasibaigus pasidavę rankas pamiršę praeitį. Kodėl jie taip padarė? Todėl, kad svarbu ne praeitis, bet ateitis. Svarbu apsiginti nuo visiems grėsiančio pavojaus - sovietų Rusijos. Turkija su Graikija - amžini prieši. Ispanija ilgai buvo niekam nepriimtina, kaip "fašistinė". Nepriimtina nė Kinija, kaip komunistinė. Nežiūrint viso to, bendro pavojaus akyvaizdoje visi padėjo savo skirtumus gincus i šalį, susijungė, apsupo sovietų Rusiją plieno žiedu ir daugiau jos niekas nebebijo.

Yra ir daugiau tokių pavyzdžių. Štai Egipto prez-

dentas pats pirmas nuvyksta i "amžino priešo" Izraelio šalį ir ištisia ranką. Tas pats Izraelis jau seniai padavė ranką "Holocaust" išradėjams vokiečiams. Gi vokiečiai iš savo pusės žydą dr. Kisingerį apdovanojo aukščiausiu vokiečių tautos žymeniu, duodamu tik žymioms valstybių galvoms ir tai tik labai retai.

Bendro pavergėjo akyvaizdoje susijungimo reikšmės suprantą ir sovietų pavergtos tautos. Jos sukūrė savo organizacijas Kanadoje, Amerikoje, kuriasi Australijoje ir Pietų Amerikoje. Be abejo, laikui atėjus įsikurs ir viso pasaulio bendra organizacija. Jei tų tautų veiksniai neranda galimybių susėsti prie bendro stalo šiam gyvybiškai svarbiam reikalui, tai jungiasi patys žmonės, o dabar jau ir jų bendruomenių vyriausios atstovai. Norint ar netoikiu būdu tenka bendrauti ir su lenkais, tokiu būdu ryšis su jais jau yra ir vargu, ar kitokių ryšių šiais laikais bereikia.

Nebent susilaukimo tuos ryšius ardyti. Susilaukimo nuo nekultūringų žodžių bei sakinių. Susilaukimo plūstis su lenkais ir plūstis savo tarpe.

Pavergtų Tautų organizacijose nediskutuojama praeitis, bet ateitis. Mėginama sudaryti visų pavergtųjų bendrą frontą prieš pavergėją - sovietų Rusiją. Kol kas tas frontas dar gana silpnas, nes jį silpnina nevisų pilnas politinis subrendimas. Jam išnykus, tas frontas gali sustiprėti ir gali tapti galingu, reikiamam momentui atėjus. Taip bent aš galvoju ir niekas dėl to neturėtų pykti. Kiekviena gera pataisa bus tik širdingai priimta.

S. Šetkus,
St. Catharines, Ont.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Drasuoliai ir Bailiai !

Rašo J. P. Daugvidas

(Tęsa iš praeito numerio)

Vakaruose paskutiniu laiku i lietuvų tauos priešų eilės įsiriškiavo Lietuvos žydų dalis, kurie vokiečių nacių laikais (1941-44), daugumoje dar vaikai buvo išgelbėti iš getų (Kauno, Vilniaus, Šiaulių) išauginti, išsaugoti lietuvių šeimose, vėliau išmoksinti. Turėjo geras tar-nybas, geras profesijas okup. Lietuvoje arba kitose res-publikose. Dabar jų dalis (pav. Dov. Levin, I. Levin, Dovidovič, Lifšicas, Česna ir kiti, atsiradę Izraelyje, JAV, Kanadoje, Europoje, "pradėjo rašyti "atsiminimus" ir kaltinti ne vokiečius, o nacius, Hitlerio specialiai paruoštus žydų ir kitų tautų naikinimus — bet lietuvių, latvių, estų, lenkus, ukrainus ir kt. GI, apie Hitlerio žygius beveik nutylima. (Holocaust filmoje lietuviai net SS padaromi). Varšuvos geto naikino vokiečių III SS divizijos, vadov. gen. Stoopp. Lietuvių SS dalinių nebuvo. Holocaust filme yra melas apie lietuvių, net parodyti kariai, kur ant šalmų užrašyta "lietuviai"... Tegul nurodo pavardes "lietuvų", kurie naikino Varšuvos geto.

Jie puola SSSR pavergtas tautas, o ne atskirus išsišokėlius, pasidavėlius, įstojučius į vokiečių nacių vadovaujamus būdėlių būrius.

Lietuvoje gyvenę žydai jau 1940. VI. 15. turėjo baltai raundonas vėliavėles...

Okupavus Lietuvą, tūkstančiai jų tuojau stėjo į komunistų eiles arba buvo ar-tilimais SSSR komunistų bendradarbiais. Lietuvos NKVD susidėjo žydai-Dembo, Rozousky, Komodaitė, Finkelestein.

Ministerijų treštuose: komisarais-ministeriais ta-

po žydai Alperavič, Plakchin, dr. Kogan. Visų CK kompartijos vadovais tapo arba iš Maskvos, arba vietiniai žydai (Grossmann, Meskup, Finkelestein). Valsčių, apskričių, komtorgai, profsajungų vadai — žydai.

Išvežimus 1941. VI. 14 - 18 padėjo suorganizuoti ir išvežti miestų ir 225 valsčių vietinių žydų didokas skaičius. Lietuvos Archyvo IV tomuose jų pavardės mirgėte mirga. Tie žydai išdavinėjo lietuvius 1940-41 m. Po karo tas pat — grįžę iš SSR, keršijo lietuviams. Daliniai jie (žydai kaip Suslov-Suss) sukėlė, suprovokavo partizanų karą. Tad kas pirmas paleido kulką į ramų nekaltą, savo krašte gyvenantį lietuvių ar ištrėmė jį į Sibirą kančioms? Kiek kančių atnešė, ir nekaltų mirčių (žuvo virš 60 ml. rusų ir kt. tautybių) per Lenina, Trockį ir 40 žydų tautybės komisarų Rusijoje.

Žydų grupės puolama lietuvių tauta už prisidėjimą prie vokiečių hitlerininkų būdėlių, neatsikerta efektingai, neišaiškina pasauliui tikrosios padėties nei tiesos. Sakoma, kad mūsų Veiksniams taip daryti pataręs kažkoks rabinas iš Lietuvos. "Tegul žydai jus puola, o jūs tylėkite. Nepykinkite viso pasaulio žydų jėgos. Jūs pralošite..."

Mūsų veiksmus, kurie neapgina savo tautos už ne-padarų nusikaltimus, reikėtų laikyti tik bailiais, ne "diplomatais", kurie bijo smaugliui durti į akis net pirštu. O ką jau kalbėti apie kinžalą, kuris yra, bet nevertuoja.

Daug lietuvių žuvo gelbėdami žydus. Daugeliui lietuvių ten ir čia kyla klausimas, kas arčiausiai stovėjo po 1941. VI. 22 Lietuvoje prie

okupacinės, kariškos ir civilinės vokiečių-nacių valdžios? Dar gyvi likę Lietuvoje ir išsisklaidę po platųjį pasaulį, aišku, pasakys, kad laikinoji sukiliminė Lietuvos vyriausybė su pulk. K. Škirpa ir jo pavaduotoju ministru pirmininku dr. J. Brazaičiu. Toliau seka visos ministerių kabinetas ir kiti aukšti pareigūnai, apskričių miestų viršininkai, komendantai ir t. t.

Deja, sukiliminė vyriausybė nebuvo juridiškai niekeno pripažinta tarptautine prasme. Tai ji buvo nelegali ir jokių įsakymų niekam nedavė. Ji tik galėjo vykdyti kai kuriuos okupacinės vyriausybės (Karo ir General-komisariato) parėdymus chaoze tvarką atstatyti. Gi nuo 1941. VIII. 5 Sukiliminė Lietuvos Vyriausybė atsistatydino, išsiskirstė. Okupuota Lietuva perėjo III-jo Reicho Vokietijos valstybės valdžion. Tapo okupaciniu kraštu be jokios teisės ką nors valdyti, įsakyti.

Buvo suorganizuota vadinama Tarėjų valdžia su gen. P. Kubiliūnu prieškakyje, Generalkomisarais dr. von G. Renteln su 5 Gebietskomisaris (Lenzten, Kauno apskr. Krammer - Kauno miestui, Wulf - Vilniaus apskr., Zehn-pfening - Vilniaus miestui, Gewecke - Šiaulių apygardai, Neum - Panevėžio apygardai.

Gestapo vadais buvo SS gen. Jaeger, SS gen. Harmm, SS gen. Visocky.

Visų trijų Lietuvos, Latvijos ir Estijos Reicho komisaras buvo Lahse SDSS vyr. vadai SS gen. Jeckel (Rygoje pakartas 1946 m.).

Žydų geto naikinimui buvo iš Berlyno specialūs daliniai žinioje SS pulk. dr. V. Stahlecker. Ši grupė gaudavo tiesioginius parėdymus kaip vykdyti "gudriai", net

per pačius žydus — žydų getų naikinimus, pritraukiant ir rytų tautų žmones papirkimais, girdymais ir pan.

Einsatzgrupe "A" Stahl-hecker (vėliau SS generolas) priklausė ir Tilžės grupės žydų naikinimo SS būriui, kurie naikino Vokietijos-Lietuvos apskrityse (Vilkaviškio, Šakių, Tauragės, Kretingos, Klaipėdos ir kt.) žydus.

Išlikę gyvi liudininkai ten ir čia žino, kad labai maža dalis lietuvių prisidėjo prie vokiečių dalinių, kurie naikino getus. Buvę policijos tarnautojai pasakoja, kad Vilniuje buvę 10-15 savanorių kareivių, kurie stėjo būdeliais prie vokiečių žydšaudžių dalinių. Jie gaudavę dvigubą algą, kiek nori alkoholio ir maisto. Tame būryje buvę ir lenkų, gudų ir kitų nuotykių mėgėjų.

Kauno geto tvarkė Vili-jampolėje iš Berlyno atvykęs SS maj. Lechthaller su 11 vokiečių SS batalionu.

Jiems irgi pavykė keliolika lietuvių kareivių pritraukti prie tų policijos būrių.

Kauno getą saugojo Vili-jampolėje pradžioje 1 lietuvių kuopa, bet ji greitai buvo nušalinta, nes kap. K-nas atsisakė šaudyti žydus ("L. Lietuva", 1977 m.). Jo kuopa buvo išsiųsta į Rytų Frontą.

Pirmas didesnis Kauno žydų naikinimas įvykęs lapkričio 12 d., kuomet į IX Fortą atvykęs SS gen. Jaeger

algimanto skiltis

VINGIUOTAS PALIKIMŲ KELIAS

Kai kurie, tegul ir nuoširdūs, bet tikrai geras intencijas turį ištytyškojo gyvenimo stebėtojai su nemažu įtarimu. Nuostaba ar net ir sarkazmu komentuoja etiškes mūsų meno pasaulio atstovų keliones sovietinamoni Lietuvoje. Tam tikrus įtarimus lyg ir gilina vieno kito ten duoti (ar "draugiškai") paruošti pareiškimai ar pastabos vietiniams reporteriams, kurie, savo ruožtu, visai nesikuklindami, lyg daugiau eilučių kaldami (už eilutes gi ten mokama) paruošia tokių reportažų tekstus.

Tiesa, yra vienas kitas mūsiškių menininkų pasisekę anon. pusėn praslinkti turistiniam būry ir pasilikti pusiau incognito, bet jei norėtum bent kiek plačiau su-

si apie 90 SS-ininkų. Rusų belaisviai iškasę duobes, o SS vyrai per kelias valandas iš forto išvarę žydus ir šaudę kelias valandas.

Keli tūkstančiai žuvę, daug pabėgę. Gyva išlikusi iš ten žydaitė 1946 m. Munchene, Vokietijoje, DP lageryje lietuviams apie tai pasakojusi. Šį faktą pamini ir Gelpėrnas (ir Br. Kv.) savo knygoje, išleistoje Vilniuje 1967 m.

(Bus daugiau)

SKAUTAMS

LIETUVOS SKAUTŲ SAJUNGAI 60 METU

Lietuvoje Skautų Sąjunga buvo įkurta 1918 m. Vilniuje. Vienas iš steigėjų buvo kap. P. Jurgelevičius - Jurgėla, JAV lietuvis.

Skautų organizacija tuomet po visą Lietuvą labai greitai paplito. Pirmiausia skautai kūrėsi aukštesnėse mokyklose, progimnazijose,

gimnazijose. Vėliau — aukštesnėse mokyklose, universitetuose. Skautų balsis "Dievui, Tėvynei ir Artimui" žavėjo jaunimą. Pareiga kasdien padaryti gerą darbą (ir atsirišti mazgą), auklėjo jaunimą. "Skautas nerūko, negeria alkoholio" — tuomet prisidėjo prie blaivybės plėtojimosi ne tik skautų tarpe, bet ir kitas jaunimas sekė geru pavyzdžiu. "Skautas yra gamtos ir gyvulių draugas" — pareigingas moksle, darbe. Jis yra tėvynės mylėtojas ir kt. Čia visų įstatų negali išdėstyti. 1940. VI. 15 SSSR valstybė okupavo Lietuvą ir neužilgo Skautų Sąjungą panaikino, vadus sukišo į kalėjimus arba nukankino, nužudė, (kaip pav., vyr. skautininką pulk. Šarauską ir kt.).

Lietuviai skautai atsikūrė išėivijoje DP stovyklose ir vėliau tęsė ir tęsia veiklą visuose pasaulio kraštuose, kur tik lietuviai apsigyvenę.

Sėkmingai veikia skautai JAV, Kanadoje stipriais paukštyčių-vilkiukų, skautų, skautų vyčių ir skautininkų vienetais. Čia skautų eilėse yra įvairiausių luomų, profesių nuo 6-mečių iki 80-mečių skautų eilėse. Laisvame krašte yra laisvas ir skautų veikimas. Skautų organizacija ne tik ugdo būti gerais žmonėmis, bet ir išlaiko lietuviybę.

Aš, kaip buvęs skautas nuo 1923 m. iki 1929 m. aktyvus (skiltininkas, skautų vyčių draugininkas) iki dabar skautus gerbiu, myliu ir savo sūnui patariau stoti į lietuvių skautų eiles (Toronto jų eilėse ir buvo, būdamas gimnazijoje).

Širdyje ir dabar tebesu skautas ir kiekvienam patariu, kad savo vaikus prirašytų prie skautų. Tai geriausia tremtyje — emigracijoje — lietuviams organizacija.

(Nukelta į 6 psl.)

Viktoras Petkus

Jis atiduotas teismui, jam gresia daugelis metų kalėjimo, o aš tuo tarpu atsidūriau Vakaruose, netekdamas Sovietų S-gos pilietybės, kas iš tikrųjų nėra tokia didelė bausmė. Norėčiau paklausti teismo, kodėl mudiem pritaikyti tokie skirtingi sprendimai? V. Petkaus veikla, mano manymu, buvo tiesiog herojiška. Jis niekur neiš-kraipė tikrovės, bet atsislėidė daug žmogaus teisių pažeidimų Lietuvoje ir už jos sienų. Už tai kiekviena normali vyriausybė turėtų būti jam tikrai dėkinga. Jei šitas žmogus bus nušalintas, tai bus naujas ir labai rimtas žmogaus teisių pažeidimas, ir kurį Vakarų valstybės turėtų atkreipti rimtą dėmesį.

Kaip į Jūsų pareiškimus reago-vavietos ir užsienio spaudos atstovai? — Mano pareiškimus paskelbė italų spaudo. Taip pat turėjau pasikalbėjimus su prancūzų, lenkų ir čekų korespondentais.

Ar turėjote progos apžiūrėti Romą? — Tokia progą sudarė S. Lozoraitis (jn.), už ką jam esu labai dėkingas. Apžiūrėjau miesto išmnybes, lietuvių įstai-gas, Vatikana, mačiau iš tolo popiežius, perdaviau linkežimus į Lietuvą.

Kokie planai ir ketinimai? — Iš Londono grįžtu į Los Angeles, o iš ten, jei neatsiras kliūčių, vyksiu į rašytojų PEN klubo kongresą Australijoje. Ten, be abejo, susitiksiu ir nemažą skaičių lietuvių.

Atsisveikindamas T. Venclova įteikė draugų į Romą atgabentą Viktoro Petkaus pirmąją ir vienintelę Vakaruose nuotrauką, kurią čia išdėdame.

("Europos Lietuvis", — Nr. 48/77)

T. Venclovos liudijimas

Grįždamas iš Sacharovo tribunolo Romoje Tomas Venclova buvo sustojęs Londone ir apsilankė "E. Lietuvis" redakcijoje. Kaip žinoma, šis tribunolas arba apklausinėjimas Palazzo dei Congress rūmuose įvyko lapkričio 25-28 dienomis. Tai buvo antrasis tos rūšies apklausinėjimas, turįs tikslą apginti nekaltai suimtus kovotojus už žmogaus teises Sovietų S-goje ir Rytų Europoje. Pirmajame, Kopenhagos tribunole (1975 m.) dalyvavo du lietuvių liudytojai — Simas Kudirkas ir J. Jurašas, o dr. A. Stromas buvo tribunolo moderatorius. Į Romą atvyko tiksliai vienas Tomas Venclova. Dar buvo kvieistas

Tomas Venclova

neseniai iš Lietuvos atvykęs Kestutis Jonušas, bet dėl įvairių priežasčių negalėjo atvažiuoti.

Į klausimą, kokią įspūdį padarė tribunolas, T. Venclova atsakė:

Labai įdomų ir rimtą. Pirmiausia su-tikau daug senų pažįstamų draugų-disidentų. Jų tarpe buvusi Maskvos Amnesty International vyr. atstova V. Turčina, Helsinkio grupės Maskvoje atstovė, dabar gyvenanti Vakaruose L. Aleksiejeva (ji yra buvusi Lietuvoje ir pažįsta daug lietuvių), V. Bukovskio motina, matematiką Pliušę, neseniai į Vakarus atvykusį dr. Sacharovo ženą F. Jankelevičių su šeima ir daug kitų asmenų. Jų visų parodymai buvo rimti ir padarė gerą įspūdį dalyviams.

— Ar nebuvo sunkumų išvykti į Romą?

— Taip. Atrodo, Italijos vyriausybė nebuvo labai palanki tribunolo idėjai, nors ir netrukė jį organizuoti. Italijos konsulas Los Angeles mieste vis dėsė duoti vizą. Pagaliau ją pavyko gauti Chicagoje prieš pat išeitui išvykstant. Siek tiek pavėlavęs, atvykau į patį posėdžių įkarsį.

— Apie ką Jums teko daugiausia kalbėti?

— Lapkričio 27 d. padariau pranešimą apie Lietuvoje esančių religijų (įskaitant ir mahometonus bei žydus) persekiojimą ir suvaržymus. Kalbėjau remdamasis LKB Kronikomis ir Helsinkio komiteto Lietuvos grupės dokumentais. Išskėliau faktą, kad valdžia, varžydama religijos laisvę, kartu pažeidžia ir tikinčiųjų teises, nes ateizmas iš galimo laisvo asmens pasirinkimo daromas valstybine pareiga.

— Ar persekiojamųjų disidentų bylos buvo aptariamos bendrai, ar kiekviena atskirai?

— Kaip žinoma, iš 20-ties Helsinkio įvykiams sekti komiteto narių (Maskvoj, Ukrainoje, Gruzijoje ir Lietuvoje) tryliką jau suimta. Apie kiekvieną jų buvo kalbama atskirai. Daugelis turėjo iš kitų kraštų atvykusius teisės ekspertus-advokatus, kurie aiškiai ir dėsė suimtumų nekaltumą.

— Ar Jūs pažinote Lietuvoje Viktorą Petkų, apie kurį kalbėjote tribunole?

— Taip. Tai buvo drąsus žmogaus teisių ir sąžinės laisvės gynėjas, dviem atvejais suimtas ir iškalėjęs 14 metų. Tiek jo, tiek ir viso mūsų komiteto veikla niekur neapsilenkė su Sovietų S-gos įstatymais.

— Ar Lietuvoje esančios Helsinkio grupės veikla buvo žinoma už Sovietų S-gos ribų?

— Mūsų grupė, kurios narys buvo ir Viktoras Petkus, paruošėme dvyliką įvairių dokumentų. Jie pasiekė Vakarus, bet iki šiol dar ne visi pasiekėti. Visi dokumentuose išskeltieji klausimai neprieštarauja Sovietų S-gos įstatymams.

— Ar V. Petkus, ilgą laiką praleidęs kalėjime, turėjo kokią nors specialybę?

— Mokslinių diplomų jis nesėję išgijo. Tačiau buvo pulkus Lietuvos istorijos ir literatūros žinovas. Būdamas laisvas, paskutiniojo metu dirbo ligoninėje.

— Ar galėtumėte trumpai pakartoti savo liudijimo pagrindinius punktus?

— Mano liudijimo baigiamieji žodžiai buvo tokie: „Esu pasiryžęs liudyti Viktoro Petkaus naudai bet kurioje vietoje, o labiausiai Tarybų Sąjungoje, nors nežinau, ar ten būčiau įsileistas. Mudu su Viktoru Petkum dirbom tą patį darbą, bet nežinia, kodėl mums pritaikytos kitokios bausmės:“

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Š. m. lapkričio 4 d. Aušros Vartų Parapijos salėje, AKA-
DEMINIS SAMBŪRIS MONTREALYJE ĮTEIKIA VINCO
KRĖVĖS LITERATŪROS PREMIJĄ TOMUI VEN-
CLOV A. I. TAI XII-OJI LITERATŪROS PREMIJA.

SPECIALIOJE PROGRAMOJE DALYVAUJA IR DALIS
MONTREALIO JAUNIMO,

Iš:

Ieva Simonaitytė

... O BUVO TAIP

Klaipėdiškių tarpe jau buvau bepradedanti pagarsėti
ir savo eilėmis, ir savo straipsneliais arba apsakymėliais.
Tilžės lietuviai gal net pirmiau sužinojo, koks "paukštelis
čiulba" tuose Vanagų kemsynuose, nes per jų laikraščius
aš ir tapau žinoma - /jeigu jau galima pasigirti. Paskui vis
drąsiau pradėjo rodytis apsakymai ir Kall pėdos laikraš-
tyje. Vieną apsakymėlį net iliustravo dailininkas Adomas
Brakas. Vet visa tai dar buvo ne tas. Reikėjo kažko dau-
giau.

Ir laikas bėgo, ir kova už būvį darėsi sunkesnė ir vis
sunkesnė. Ir motina sirgo, ir sesuo mokėsi, ir Budrius...
Taigi, Budrius. Jis buvo gavęs padorią tarnybėlę pašte -
ėjo laiškininku arba, arkluką pasikinkęs, veždavo paštą iš
Šilutės į Rusnę. Bet jį persekiojo amžinos nelaimės. Pir-
ma nelaimė - jam pavogė naują, dar neišmokėtą dviratį.
Teko ir skolą mokėti, ir pėsčiam vaikščioti. Ne vieną, ne
du, o daugelį kilometrų per dieną.

Antra nelaimė: jis pametė du šimtus litų, kuriuos pa-
to perlaidą turėjo nunešti kažkokiam ūkininkui.

Trečia nelaimė, atrodo, pati baisiausia: kažkas pas jį
arba per jį užsisakė "Memelgaubeitung", sumokėjo jam du
litus ir 50 centų. O jis, tų pinigų neįnešęs, pats išvažiavo
arkliuku į Rusnę. Kaip ten buvo, kaip nebuvo, bet štai vo-
kiečio skundas, ir Budrius nuo tos dienos atleidžiamas iš
darbo.

O buvo krizės laikai. Algos bemaz perpus sumažintos.
Eve, gelbėk! Duok! Duok! Duok!

Labai sunku. Bet dar sunkiau darėsi galvoj. Nes ten
prašėsi iškraunamas kažkoks krūvis.

Geral dar, jeigu su plunksna darbuojiesi įstaigoje, ne taip
labai gali kontroliuoti vedėja. Ji nemato, kad po oficia-
liaisiais raštais guli "slapti" popieriai. Tie popieriai pil-
nėja, kartais pamažu, o kartais umaru.

Taip bedirbdama ir bevargdamadvigubai, jei ne trigu-
bai, sykį susitikau gatvėje Adomą Braką. Tuometu jis, ma-
tyt buvo ypač pakilios nuotaikos. Ir tikriausiai dėl to, kad
jam pačiam taip gera, norėjo jis ir mane pralinksminti. O
pralinksminti gali, tik gerą žodį pasakęs. Ir pasakė:

- Ar ką nors rašai, Simonaitytė?

- Rašau. Juk aš vis rašau, bet kur dėsiu, kur kišiu, ne-
žinau.

- Sakai, rašai? Gerai, rašyk. Parašyk knygą, mes at-
spausdinsime. Mums reikia turėti savo rašytoją, savo, ku-
ris gerą romaną moka parašyti. Taigi, rašyk romaną, tik

rašyk! Tu moki rašyti, tik per maža rašai.

Ir aš rašau. Rašau vakarais, rašau naktimis, rašau
slapstydamasi sėmelyje. Popieriai pilnėja, rankraštis -
stambėja, storėja. Kvalios mintys ir fantazija skrenda,
plunksnos nesusėję valdyti, ne tiek rašalo, kiek žodžių te-
ka iš jos. Rašau ne todėl, kad tikėčiau jau esanti ar bū-
sianti rašytoja, o todėl, kad būtinai reikia. Jeigu neišdėsiu
ant popierio, sprogs galva - man taip atrodo.

Vieną dieną kažkas pasibeldžia į duris. Dar vis tebesi-
kankinu nusivylimo mintimis ir nė vieno žmogaus nenoriu
matyti. Bet jeigu beldžiasi, reikia įleisti.

Ogi Endrius Karalius, senas pažįstamas, nors tiesą
sakant, jis dar jaunas. Atrodo, kad jis beveik su durimis
įvirsta, gal nė nepasisveikina.

- Ievute, - sako, - ar tu nieko neturi parašiusi?
- Kodėl? - nustebau, - kam reikalingi mano raštai?
- Ar tu "Keleivio" neskaitai?
- Kai turiu laiko, kartais permetu akimis.

- Ar tu nematai, - sako Endrius Karalius, - koks jis
niekam tikęs, tas mūsų "Keleivis"? Juk ir skaityti jo ne-
besinori. Nieko ten nebėra. Politikuoja, bet ir ta politika
niekam tikusi. Vokiečių, matyt, bijo. Ar tu negali duotiko-
kios apysakos ar romano? Juk žmonės nori ko npr pasi-
skaityti. O kai nieko nėra skaityti, tai ir nebeužsisako. Su-
bankrutuos "Keleivis". Duok, jei turi ką nors parašiusi.
Dabar juk šiek tiek ir apmoka, kad ir nedaug... Gausi pi-
nigų.

- Pinigų, - nusijuokiau. - Pinigai geras dalykas, bet
iš "Keleivio" dar niekas nėra praturtėjęs, nebent Prons-
kus. O jeigu aš tik dėl pinigų rašyčiau...

- Ne ne, aš žinau... Tu ne taip suprask, - gįnasi End-
rius. - Aš tik sakau, kad "Keleivis" merdi, o merdi dėl to,
kad...

- Aš ne daktaras, Endriau. Aš jo nepagydyčiau.
- Ne, bet tu rašytoja. "Keleivis" merdi dėl to, kad ja-
me nieko nebeliko pasiskaityti. Aš klausiu, ar turi ką nors
parašiusi?

- Gal ir turėčiau, bet tik ne "Keleiviui", tai yra, ne
Pronskui. Jis niekada netalpina, kas mano parašyta. Juk
pernai ar užpernai Gudaitis man pareiškė, kad aš nebemo-
kanti rašyti, tai kam dar, kaip ten sakoma, "Paikinti Lip-
niaus arklį".

- Pala, pala, - ramina mane Endrius, - pamažu per-
smiltį su jaunais arkliais - štai koks priežodis. Aš pasi-
kalbėsiu su Pronskum. O rankraštį gali duoti man dabar,
aš nunešiu, tau pačiai bereikės vargti...

Nežinau, ar dėl to, kad Endrius toks jaunas, ar kad
aip energingai mokėjo kalbėti, tikrai ištraukiau rankraštį
iš stalčiaus ir atidaviau jam.

O apgailėti "savo žingsnį" pradėjau kitą dieną.

Tačiau kiek jau iki šiol esu prirašiusi ir kiek jau rank-
raščių dūmais bei plėnimis pavėjui paleidusi - nebus gaila
nė šito. Tegul. Bus užmirštas kaip ir visa kita.

Praeiviai stumdosi, tarsi jiems nėra vietos šaliai -
vluose. Beveik užvažiuo autobusus. Kažkoks vyriškis
čiuptelėjo ir parmetė ant šaligatvio. Į purvą. Na ir seka-
si man. Lekia kaip pasiutę tie autobusai, nė skersai gatvės
nepereisi. O kai reikia, tai jų nebėra. Man į namus auto-
busu nepakeliui.

Visas kūnas dreba. Kojos tarsi tirpsta, visiškai nebe-
nori klausyti. Vairduojus, koks pulkas žiopių dabar sto-
vėtų aplink suvažinėtą moterį. Visi būtų rėkę, rankas už-
pakaly susidėję. Polcininkas...

O kas čia? Na, ir tas jau vaikščioti nebemoka. Visi
eina, ir reikia eiti per tiltą dešine puse. O šitas, kas jis?
"Eltos" darbuotojas - eina kaire puse priešais mane. Iš -
skečia rankas, tarsi mane apkabinti norėdamas, tarsi se-
niai bematytą mylimą susitinkąs. To bereikia, kad šian -
dien šaipytusi iš manęs dar ir tas.

- Sveikinu, Simonaitytė, sveikinu, sveikinu. - nutveria
abi rankas, spaudžia, kad net rėkti norisi.

- Kas? Ar šiandien mano vardinės? - klausiu gana
piktai. - Aš ne katalikė, juk žinai, tai ir vardinių nešvenčiu
Gimimo diena kitamet, o...

- Simonaitytė, tavo rankraštis švietimo ministerijoje
knygų leidimo komisijoj. Masiliūnas jau perskaitė. Suža-
vėtas. Dabar skaito Liudas Gira antrą kartą. Greit gausi
laišką...

- Mama, ar tu sėdi?

- Sėdžiu.

- Ar tvirtai sėdi?

- Ale jo, tvirtai. Kas yra? Kodėl man reikia sėdėti?

Apkabinu motiną ir spaudžiu, spaudžiu. Spaudžiu taip,

kad ji beveik turėtų rėkti. Bet ji kenčia. Juk tokį mano
mylavimą ji pirmą kartą tepajunta. Gal tai ir paskutinis.

Kažkur padangėje nušvito mažytis, mažytis ruoželis.

Galimoji nelaimė su autobusu užmiršta. Pro langą pa-
sistiepus žiūri šeimnininko vilkas Linksis, mirksi, kraipo
uodegą, šypsosi. Per kiemą bėga šeimnininkas, kelia kepu-
rę, sveikina, juokiasi, tarsi jau žinotų, kas atsitiko.

O didžiausias džiaugsmas dabar, tai numatytoji kelio-
nė į Kauną.

Liudas Gira - poetas. Jis skaito mano rankraštį jau
antrą kartą. Kas Masiliūnas, to dar nežinau. Bene minis-
teris? Gali būti, kad susitiksime, kai būsiu Kaune. Ar ne
perdaug man būtų garbės?

Bet svarbiausia: rankraštis švietimo ministerijoj. Ma-
no rankraštis. Šį kartą knyga tikrai bus išleista, nes nie-
kas nieko nežadėjo.

Knygų leidimo komisija. Ministerija. Ministerija? Ta
Taip. Ministras skaitė. Mano rankraštį. O jis toks net -
varkingas, tas rankraštis.

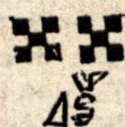
Kartoju žodžius, o man gėda, raudonuoju. Aiškinu mo-
tinai.

- Ar tu supranti? Ministerija...

Motina moka nusišviesti ir džiaugsmą, ir susijaudinimą.
Tiktai jos rankos skubiai pila sriubą, pripila ant plytos.
Plyta čirškia.

- Na dabar papaliko. - sako motina. - Ale tu, man dar
nesakei, kuo gi vardu ta tavo knyga. Tu tik rašai ir rašai.
Ji tuos savo popierius išiknisusi.

- Ar mano knyga? Kuo ji vardu? "Aukštųjų Šimonių III
likimas".

ANTANAS TOLIS

MIRTIES KOLONA

(tęsinys)

Aikštė baigėsi, mūsų kolona traukia toliau sekančia
gatvele. Čia vėl netvarkos vaizdai. Vieni krauna visokius
senoviškus rakandus į žmonių traukiamus vežimėlius, kiti
stengiasi viską, kas paliekama, įsigyti sau, treti sukinėja-
si apie vežimėlius, laukdami progos ką nors pavogti. Ypač
tie "bezprizornikai", nors ir kaip juos su lazda veja nuo
vežimų, bet jie, kelioliką žingsnių pabėgę į šalį, vis kaip
čia, taip čia. Didelė žmonių minia grūdasi į kažkokį namą
ant kurio sienos prikaltas iškaba "Kooperatyvas". Čia be-
šeimininkaujanti minia ne tik pro duris, bet ir pro langus
vaikščioja, vilkdama iš kooperatyvo visokiausius niek-
niekius (nes ten iš viso niekad nieko geresnio nėra buvę).

Žvilgtėčiau ton pusėn. Didokas mūro pastatas, bene
didžiausias Červenėje, su tūžkaltais lentinėmis dėžėmis
langais ir didele, mūro siena aplinkui. Sieną juosė aukšta,
akla lentinė tvora. Vos pavalkanti kojas kalinių minia įsu-
ko į kalėjimo pirmąjį kiemą, apsuptą ta medine tvora.
Praėję kažkokį ilgą medinį pastatą, primenantį baraką, bu-
vome nuvaryti į kiemą toliau. Tai buvo didžiulis kiemas,
vietomis prižėlęs aukšta žole, vietomis gi matėsi gelto-
no smėlio lopai - atrodo, lyg čia būtų buvę kasinėtos pail-
gos duobės. Vidury kiemo didelis šulinys, lyg paminklas
didžiulėje aikštėje.

Mūsų kolona buvo suvaryta į tą kiemą, o sargybiniai
pasilikę anapus lentinės tvoros.

- Sėstis! - sukomandavo komisaras, įjojęs ant arklio.

- Kas bandys atsistoti, bus be jokio įspėjimo nudėtas!

- O gerti ar leisite? - paklausė išdrąsinęs kažkoks,

arčiau esantis, ruselis.

- Gerti? Hm, - žvilgtėrėjęs į šulinį, numykė komisa-
ras. - Na, gerai. Bet prie šulinio galima artintis tik po

vieną ir pilvą šliaužiant. Supratot?

- Supratom, - atsakė daugelis vos girdimu balsu.

- Šiandieną gausitė est! - ironingai šyptelėjęs tėsė

komisaras ir, nelaukdamas kalinių padėkos, pasuko arklį ir

nuėjo kalėjimo korpuso link.

Gulėjome lyg lentos ant pirmą kartą pasitaikiusios

4 psl.

sausos žemės. Kurie jau nebegalėjo pakelti troškulio,
šliaužė, it kirmėlės, vienas po kito šulinio link. Iš toliau
žiūrint, atrodė lyg niekad nesibaigiantis šliaužiančių kir-
minų ratas: vieni šliaužė šulinio link, kiti atgal.

Kaip ir Minsko kalėjime, prasidėjo kalbos apie komi-
saro pažadėtą sriubą, prasidėjo nekantraujantis pietų lau-
kimas, tik šį kartą niekas nevalė bliūdėlių ir nekaišiojo jų
skylių, nes pietų dar negavo.

- Nors vieną kartą gal pasigailės, gal duos bent tru-
putį užvalgyti, nes jau visai jėgų nėra nė atsikelti, - kalba
kai kurie.

Prisimindamas apgaulę Minsko kalėjime, tyliai pa-
sakiau krūvoje gulintiems tautiečiams:

- Mėskite tas svajones iš galvos! Ar jau pamiršote
Minską? O dabar jūs vėl pradėtat tikėti tam niekšui ir vi-
siems jo melams?

- Tai negali būti, - pertraukdamas mane, įsiterpė
pulk. Š., - nejaugi taip nieko ir neduos? Tokiu būdu visi
išdvėsime badu. Ne, ne, taip negali būti, vis tik ką nors
ir kiek nors turės duoti.

- Argi jūs manote, kad jie, pakelėję be paliovos mus
žudė, staiga ims ir pradės gailėtis mūsų gyvybių? - išve-
džiojau toliau.

Mūsų pasikalbėjimą nutraukė staiga proto netekęs pul-
kininkas Šarauskas. Girdi, jis įsakė, kad tuojau būtų paduo-
ta geriausių teštainių ir skanos kavos, o pavalgę galėsime
eiti maudytis... Skaudu buvo pažiūrėti į pulkininką Šaraus-
ką, bet vistiek negalėjome susilaikyti nenusiėšypoje iš teš-
lainių ir kavos...

Šen bei ten per aukštą tvorą matyti kylantys į padangę
lėktuvų sukeltų gaisrų dūmų stulpai. Kažkur miestelyje
girdėti pavienių žmonių pagelbos prašą balsai.

Pavakariu kalėjimo kieme ties ilguoju baraku pradėjo
rinktis čekistai. Susirinkę kažką tarėsi, nuolatės žvalgy-
damiesi ir rodydami kalinių link. Pasitarimas užtruko ne-
ilgai. Būrys komisaro parinktų čekistų nuo tos grupės at-
siskyrė ir skubiai nubėgo kalėjimo korpuso link. Kitas

čekistų būrys išėjo į gatvę, kur pasigirdo daugelio atva-
žiuojančių sunkvežimių ūžesys. Neužilgo išsiskirstė ir li-
kusieji čekistai. Tą kiemo kampe vykusį pasitarimą visi
pastebėjome ir supratome, kad ten buvo sprendžiamas mū-
sų likimas. Gal veš toliau į Rusiją, nes atvažiuo daug
sunkvežimių?

Lietuviai gulime susimetę į krūvą ir nuolat galvodam
apie pabėgimo planą, retkarčiais pasikeičiame trumpomis

pastabomis. Mūsų žvalgai nuolat seka užtvorę, žiūrėdami
pro tvoros apačioj esančius plyšius ir iškritusių šakų sky-
les lentose. Kapitonas J. praneša, kad artimiausias miš-
kas yra maždaug už dviejų kilometrų nuo kalėjimo. Iki
jo tęsiasi plokšti lyguma. Lygumoje kai kur stūkso krū-
mokšniai ir yra keli stambesni grioviai. Į šiaurę nuo ka-
lėjimo, už maždaug pusantro šimto metrų, yra pirmieji
miestelio triobesia. Užtvorė akylai saugoma, ten nuolat
vaikšto varovų sargyba, bet ta sargyba, kapitono J. nuomo-
ne, lengvai nugalima: sulaukus vakaro tamsos, atsargiai
užlipti ant tvoros ir visu kūno svoriu mestis ant sargybi-
nių, akimirka juos nuginčiuojant ir padarant nepavojin-
gais. Kapitono nuomone, išsigelbėjimas galimas.

Susirietę ant žemės, nekantriai laukiame artėjančio
vakaro tamsos. Staiga pavakary iš antrojo kalėjimo kiemo
pasirodė didelis būrys čekistų ir skubiai artinosi kalinių
link. Priėję prie gulinčių kalinių, išsiskirstė pagal visą
jų masę, sustodami maždaug per penkioliką metrų vienas
nuo kito. Nustebę sužiurome vienas į kitą - ką tai galėtų
reikšti? Netrukus paaiškėjo.

Mus apsupė čekistai skubiai šaukė kalinius vieną po
kito prie savęs ir juos trumpai kažko klausinėjo. Išklaui-
nėtus kalinius siuntė dviem priešingom kryptim: vienus
varė į atokiau esantį nedidelį kiemą su gerokai aplaužyta
tvora ir visai sulaužytais vartais, o kitus prie baltosio
kalėjimo tvoros ir čia pat sodino ant žemės.

Supratę to "tardymo" ir dviem kryptim siuntimo
reikšmę, turėjome pamiršti pabėgimo planą ir griebtis ki-
tų gudrybių "gyvenimo ir mirties loterijoj" laimingam bi-
lietui ištraukti. Daugelis tautiečių stengėsi leistis kuo
greičiau išlardomi, todėl šliaužė į pakraštį, bet kaž-
kodėl visi buvo sodinami prie baltosios tvoros. Tardy-
mas ėjo labai skubiai, ir kaliniai vienas po kito bėgo abie-
jomis kryptimis.

Norėdami išgirsti čekistų statomus klausimus ir iš
anksto paruošti jiems atsakymus, prišliaužėme keliese
kiek galima arčiau prie vieno čekisto. Čekistas atdžiai
peržvelgia kiekvieną pribėgantį prie jo kalinį ir kiekvieną
klausia tų pačių klausimų - "Kurįuo straipsniu kaltinamas?
arba tiesiog? Už ką sėdi kalėjime?" Pavadėsi, "kilimo
vietos ar tautybės neklausė. Kurie atsakydavo sėd už va-
gystės ar žmogžudystės, buvo siunčiami į tą aplūžusį kie-
mą, gi visi politiniai kaliniai buvo nuvaromi prie baltosios
tvoros. Aiškiai supratome, kad patekti į kriminalinių kali-
nių tarpą reiškia, gal būt, išsigelbėjimą, o prie politinių
kalinių - tikrą mirtį. Supratome taip pat, kodėl tas tardy-
mas reikalingas:

(bus daugiau)

po chicagos dangum

NAUJA LIETUVIŠKA PORA

Š. m. rugsėjo mėn. 30 d. Cicerio, šv. Antano parapijos bažnyčioje skautininkas Tėv. Antanas Saulaitis S. J. sutuokė Loretą Vartakojytę su Romu Kronu. Iškilnių metu bažnyčioje giedojo sol. Dana Stankaitytė.

Gražiai baigėsi šeimos sukūrimo draugystė, pradėta Unton Pier, Mten., vėliau drauge skautaujant - stovyklaujant, šokant tautintus šoktus ir aktyviai dalyvaujant lietuvitškuose parengimuose.

Vakare, Jaunimo Centro didžiojoje salėje įvyko iškilmingos vakarės, į kurias pristatoma pilna salė svečių, daugtaustai jaunimo. Visi buvo širdingai priimti ir labai skaniai pavatinti. Buvo sveikintųjų ir linkėjimų iš Sovietų okup. Lietuvos ir kitų kraštų. Vakare dalyvavo svečių iš Kanados ir kitų tolimųjų vietovių. Tautintų šoktų grupė Sukurs, kuriai vadovauja R. Šolūnaitė, drauge su jaunaisiais pašoko specialų vestuvinių tautinių šokių, kas visus svečius labai maloniai nutiekė.

Povestuvinei keltonei jaunėi latvu išvyko į Karibų salas.

Malonu pasveikinti ir palinkėti laimės jaunat, gražiai susitaprusiai lietuvų šeimai.

Išvada atskirtėvat, jei tikrai nori, kad vaikai sukurtyt lietuvitškas šeimas, turi juos leisti į lituanistikos mokyklas skautų, ateitininkų stovyklas, traktur, kur bendrauja lietuvitškas jaunimas.

S. Paulauskas

Namų Savininkų Draugija
Marquette Park Namų Savininkų D-ja rugsėjo 15 d. buvo sušaukusį pirmą po atostogų susirinkimą. Jame dalyvavo apie 50 nartų.

Buvo paskaityti gauti laišukai iš Amerikos valdžios žmonių, kur Valdyba buvo parašiusi dėl Petkaus nutestimo Vilniuje.

Buvo diskutuotos įvairios problemos. Bendra išvada - neparduokime savo namų nepatiktims piliečiams ir viskas bus tvarkoje. Jei reikia parduoti - kreiptis iš savo pardavėjų J. Bacevičius, Budraitis/.

Valdyba, Tallat- Kelpšos Inteliatyva prižadėjo pasitrinti vlenos krypties gatvių įvedimu, kad palengvintų susisiekimą. Taip pat ir atydziau rūpintis, kad kolontija būtų apsaugota nuo skaldymų ir grtovių.

Štats metais aplanke, okupuotą Lietuvą, sugrižę pasakoją liūdnus faktus: baltmė, nedatekliai maisto ir prispaida. Rublių žmonės turi, bet nleko beveik nėra už juos ką pirkti. Nuvažlavus į Vilnių, daugumą seka KGB ir neleidžia išvykti į gimtintų gyvenvietes. Sakoma, Lietuvioje esą įrengtų paslaptinių

atomintų raketų, todėl išvažlavimai tegalimi tik labai patiktims svečiams.

Lietuvų Televizija
Paremtant LTV, talkonatejo Pirm. Talandis, apstėmės išlaikyti vieną sekmdienio programą. Jaunimo Centras apstėmė trgt išlaikyti vieną, tad LTV lieka dvi ar trys per mėnesį. Tai graži talka. Sėkmės!

Bal. Brazdžionis

Gediminas Remeikis ir Magdute Stepšytė sukūrė lietuvitšką šeimą. Vedybų religines apeigas atliko kun. A. Sabas. Abu jaunieji yra lankę lituanistinę mokyklą, kalba ir rašo gerai lietuvitškai. Jaunoji yra baigusi Sudburio universitetą 4 metų medicinos seserų kursą. Jaunasis dirba Sudburio regionalinėje policijoje.

Magdute priklausė Maiornio šaulių kuopai, todėl kaip tradicija, jiems įeinant į valsių salę, juos sutiko su duona ir druska ir vertė pereiti per improvizuotus tautinių juostų vartus. Juostas laikė šauliai ir šaulės. Jaunai lietuvitškai šeimai daug laimės ir ilgiausių Metų!

Vasaros sezono pabaigai Geležinio Vilko medžiotojų ir žūklautojų klubo valdyba, V. M. Gudriūnų vasarvietėje surengė gegužinę ir nariams šaudymo varžybas. Geriausių šaudymo rezultatų pasiekė ir perėinamąją klubo taurę laimėjo Antanas Gatautis. Pereinamoji taurė skirta jaunimui, neatsiradus šaudymo varžovų, pasiliko klubo žinioje. Šaudymo varžybas pravedė Kęstutis Poderis ir jo žmona Onutė. Loterijos fantus aukojo: Klubas, V. Kriaučeliūnas, A. Krūčienė ir Z. Danilevičius. Gautas pelnas paskirtas lietuvių spaudai po \$30.00 "Nepriklausoma Lietuva", Tėviškės Žiburiai ir \$10.00 "Moteris" laikraščiams. Geležinio Vilko klubo iždininkas ir L. Š. S. Maironio kuopos vicepirmininkas Antanas Gatautis atšventė 60 m. amžiaus sukaktį. Ilgiausių Metų.

Kukliai paminėta Tautos Šventė. Dalyvių buvo mažai. Minėjimą trumpu išanginiu žodžiu atidarė L. B. apylinkės p-kas A. Kusinskis. Paskaitą skaitė J. Kručas. Meniška

NAUJA LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
"LIETUVOS AIDAI"
Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

Veikia:
Pirmadieniais 9:00 - 9:30 val. vakaro.
Antradieniais 9:00 - 9:30 val. vakaro.
Penktadieniais 9:30 - 10:00 val. vakaro.
Visos laidos iš WOPA stoties 1490 AM banga.

Adresas: 2646 West 71-st St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

pianinu paskambino Jūratė Tolvaišaitė. Loterijai fantus aukojo: Brangenybių krautuvės savininkas Sikora ir J. Bataitis, Liucija Griškonienė.

INCO nikelio apdirbimo pramonės ir kasyklų 12000 darbininkų nesutikdami su vienu metų kompanijos siūloma sutartimi, pradėjo, kaip visi tikisi, ilgą ir artinantis žiemos laikui, nuostolingą streiką. Daug palietė ir lietuvių. Kadangi Sudbury yra tik vienos pramonės - nikelio miestas, todėl jai sušlubavus sunkiai atsiliepia į miesto ekonominį gyvenimą.

Steelworkers of America unija vadovauja darbininkams. Per vienu metų darbo sutarties, pasiūlytos INCO, priėmimo ar atmetimo balsavimus, unijai vadų nuomonė skilo. Steelworkers 6 rajono direktorius T. Cook ragino darbininkus, bent šiuo laikui, balsuoti už naujos vienu metų sutarties priėmimą (nes laiko liko tik 9 mėn.), o radikalus unijos skyriaus p-kas Petersen siūlė sutartį atmeti. 61% darbininkų pasisakė už vienu metų sutarties atmetimą ir pasirinko streiką. Atrodo, kad padaryta klaida ir jai išpirkti teks vargti ilgus mėnesius. Portcolborn nikelio "refiner" darbininkai tą sutartį priėmė ir jau dirba. Prieš balsavimus, nepažįstami asmenys atvykę iš Windsor, Toronto, visai nepriklausą darbininkų unijai, nedirbą INCO darbovietėje, platindami "raudonąją" spaudą ragino darbininkus sutartį atmeti ir pasirinkti, bent šiuo metu, pragaištingą streiką. J.K.

winnipeg

TAIP PAMINĖTA WINNIPEGO LIETUVIŲ KLUBO 40 m. SUKAKTIS

Winnipegio Lietuvos Klubas - but priklauso įvairių įstikintų bet skirtingų tautų žmonėms, kurie su lietuvių mės ar lietuviams yra susitmintavę.

Š. m. gegužės 9 d. sekmdienį į Winnipegio Lietuvos Klubą svetainę susirinko veiktis Klubas nartai ir nartės, kurie tik galėjo. Kai kurie neatvyko dėl senatvės ar dėl silpnos sveikatos. Kai kurie jaunėji neatvyko, atrodo, kad nebuvo šoktų muzikos, gal dėl vėloka gauto pranešimo.

Susirinkimas praėjo tvarkingai, pagal nustatytą dienotvarkę.

Į minėjimą buvo atvykęs ir Winnipegio lietuvių šv. Kazimiero parapijos klebonas, kun. Justinas Bertašius. Klubas V-bos bet p-ko B. Urbono pakvėstas, kaip garbės svečtas, nes prte Klubą priklauso ir jo parapijos nartų.

P-kas B. Urbonas apibūdino štos sukakties reikšmę. Po to, p-ko paprašytas, kun. Bertašius sukalbėjo trumpą maldą prieš valgi. Tylos minute buvo pagerbti mirtusieji Klubu nartai.

Senostos klubietės šeimintinės buvo pagamintos įvairių gardžių valgtų, geros kavutės. Minkštų ir stpresnų gėrtimų taip pat buvo galima gauti.

Klubas ir parapijos narė Viktorija Daubaraitė, senųjų dabar jau mirtusių emigrantų dukterė, gimusi Kanadoje, rodė savo pagamintą filmą bestilankant Lietuvoje tėvų gimtinėje, vaizdus vietoje patalstintant. Dabar Lietuvoje, kaip ir čia Kanadoje yra dvigubų asfaltuotų kelių, naujų namų. Dabar visur pasaulyje stato naujoviškus namus, viskas pasaulyje progresuoja. Tos filmos vntnpeglečius įtikino, kad Lietuvą aplankytų pasakojimai yra teisingi, kad po karo audrų Lietuvoje padaryta tai, ko prieš Antrąjį Pasaulinį Karą mums sentestems Lietuvoje būnant, dar nebuvo matyta.

Daubaraitė buvo nuoširdžiai padėkota. Toliau kalbėjo Klubas vicepir. VI. Steponavičius, pasakodamas, kaip tas Klubas prasidėjo, aukomtis ir paskolomtis nupirktas Namas, perremontuotas ir padidintas. Jis patį skaito, kaip Klubas tapo apšauktas komunistiniu tik dėl to, kad pasamdytas ukrainiečių dūdų orkestras sugroti O Canada, sugrojo internacionalą... Tuos muzikantus pasamdė du lietuviai jau sentai mtrė. Pasakė užklaustas, tr jų pavardes.

Leona Samulaitienė kalbėjo anglitškai šeimintinių vardų, pasidžiaugdama, kad Klubas priklausančius kitataučius nartus lygiai gerbia, kaip ir savuosius.

Senas klubietis Kazys Beniusis (rašantis štuos žodžius) patį skaito, kodėl buvo padaryta, kad naujėji ateivai nebegalėtų Klubą nartais įeiti. Patį skaito, kas dėl to buvo kaltas, pamtnėdamas jų pavardes.

Buvo pašauktas kalbėti naujas ateivis - darbštus klubietis - finansų sekr. Juozas Demereckas. Jis pradėjo kalbėti apie Lietuvą, bet buvo tuojau paprašytas kalbėti apie Klubą. Tada jis toliau nekalbėjo ir atsistėdo. /Gal la, nes jis daug Klube dirbęs, galėjo daug ko papasakoti/.

Senas ateivis Juozas Radzevičius, buvęs Klubas Protokolų sekr. savo kalboje tarp kita pabrėžė, kad ir pirmieji dėl Klubas pastdarba - vusieji yra verti pagarbos... /Jis pats buvo su pirmąja lietuvių delegacija nuvykęs į okup. Tarybų Lietuvą/.

Kalbėjo naujas ateivis, jau ilgą laiką esantis Klubas re-

KREIVI VEIDRODŽIAI

IRGI GERADARIS

Šlapia musė, keikdama lietingą orą, netikėtai palėpėje sutiko kuprotą vorą.

— Būk pasveikinta kūmute, širdelė aplankius mano kuklų kampelį. Vora iš meilės musę apkabino ir net iš gerumo savo tinkle išdžiūt pakabino.

B. Bačiūnas, Simcoe.

viltijos kom. narys Jonas Malinauskas. Jis džtaugėsi, kad sentėji tr naujėji klubietėji sugyvena, pageldaudamas, kad tr toliau taip būtų.

Darbštus Klubas iždintinkas senas ateivis Viktoras Novogrodskas pasidžiaugė, kad Klubas finansintai gerame stovyje. Padėkojo vstems už nuoširdų kooperavimą.

Pasakė žodį senas ateivis ūkininkas Povilas Liaukevičius atvykęs iš Portage La Prairie su žmona. Kaip vtsados, gerbdamas savo tautą, pasidžiaugė visų klubietčių gražu kooperavimu.

Paskutinė kalbėjo Ema Šarauskenė, nepersentai atvykusi iš okup. Tarybų Lietuvos pas savo vyrą Mečislovą, pagyrė klubietčius už gražų sugyventimą. Apgaldestavo, kad buvo "botkotuojančių", bet nepaminėjo, kas jie.

Po vakartinės buvo žaidžiama kortomis iki vėlumos. Taip praėjo 40-tes metų mūsų Klubas veiklos pamtnėjimas.

K. Beniusis

st. catharines

IDOMUS SUSIRINKIMAS

Š. m. rugsėjo 24 d. pranciškonų koplyčios saliuokėje įvyko St. Catharines Apylinkės B-nės Informacinis susirinkimas. Norėta išsiaiškinti ir aptarti 1979 metų Lietuvių Dienos rengimą ir 25 metų apylinkės b-nės įsisteigimo minėjimą. Susirinkimui vadovavo pats apylinkės pirmninkas. Po trumpos informacijos pirmučiausiai buvo keliamas klausimas, kad šiais metais sueina 25 metai, kaip mūsų kolonijoje yra įsistėgusi apylinkės bendruomenė, tad šių sukaktį reiktų tinkamai paminėti. Kadangi dėl datos atsirado abejojančių, tai vienas iš susirinkusių p-ką užklauso, ar jis tikrai žino, kad data atitinka minimai sukalčiai, nes kiek jam žinoma, St. Catharines lietuvių iš Tarybų perėjo į B-nę 1950 metais. Tai šiemet reiktų švėsti 28 metų sukaktį ar palaukti dar dvėjus metus ir švėsti trisdešimtmetį. Dokumentaliai tam įrodyti buvo patiekta "Pasaulio Lietuvių Žinyno" leidinys. Tačiau nežiūrint, kad ir daugiau balsų buvo priešingų, p-kas pasiliko prie savo datos, o paklausėją išbarė, kad jis vis kažką nereikalingo suranda.

Tautos šventės minėjimas šiais metais pasitenkino tik pamaldomis pranciškonų koplyčioje. O dar svarbiau, kad per pamaldas prie ramovėnų ir šaulių vėliavų stovėjo jau tik po vieną palydovų vadai. Dar neteko matyti bei girdėti, kad nariai savo vėliavos negerbtų ir jos palydovus atstovautų tik pirminkai.

P.P.

JONAS AISTIS POEZINĖJ...

(Atkelta iš 2 psl.)

o už tai - labai daug nupirkama. Tokios, jo galva, prievalėtų būti lietuvių gyvenimo gairės ir rodyklės: pirms dalyks nenusimint, o ontrs - visada būt linksmam...

Apie pasigyrimus iš anapus

Fsą, girdime pagyrimus, kad dabar jau lietuvių literatūra peržengusi savo etnines sienas. Aišku, girdi, geriau, kad verčia į svetimas kalbas, negu kad neverstų. Bet reikia pažūrėti, kas dažniausiai verčiama. O verčiama silpnai, naivūs ir labai silpnai parašyti dalykėliai. Tiesa, nesą paslaptis, kad nūdienė mūsų literatūra, palyginus ją su caristine ir pirmųjų dienų revoliucine literatūra, esanti labai nusususi, tai galis susidaryti išpūdis, kad lietuvis autorius verčiamas dėl savo rūšies "egzotiškumo" - naivaus ir primityvaus nuosirdumo. Bet lygia dalia tai gali būti daroma ir labai gudrios propagandos sumetimais: patraukti rašytoją į savo pusę, padaryti patikimu ir entuziastingu savo propagandos dalininku. Va, Maskva mane įvertino, ne Vilnius... Tokių atsitikimų esą buvę. Vienas rašytojas J. Aisčiui pačiam tą sakinį esą parašęs... Užtenka pasiskaityti L. Giros ir P. Cvirkos laiškus, iš kurių aiškiai esą matyti, kad jie už rusų "i-vertinimą" galėję tėvą motiną atiduoti. Nebūkime, esą, naivūs: Giros, Korsako, Venolovos eilės verčiamos buvo ne dėl jų meninės vertės. Lygia dalia jos negalėjusios stebinti nei rusų rašytojų, nei rusų skaitytojų. Jei ne tai yra vertimų priežastis, tai kas tuomet? Ar tą klausimą kada nors lietuvis rašytojas kėlęs ar svarstęs? Esą, nors ir kažin kaip būtų malonu jaustis pripažintam ir įvertintam, bet vis dėlto reiktų pagalvoti, iš ko to pripažinimo ir įvertinimo susilaukiame, ar jis yra natūralus ir tikras... Ar tai nėra tikrai naiviai žuvelei paaukuota blizgė...

Ar pavergėjų nuo šių rėdžių ir rūpi lietuvių dvasinis ir medžiaginis pakilimas? Ar tai daroma bendram žmonių, o tuo pačiu ir Lietuvos darbo žmonių reikalui? Ar jūs nematote, kad tai, kas leidžiama rusui, tas lietuviui ar kitam kuriam Rusijos kitataučiui griežtai draudžiama arba bent ribojama?...

Ar gi jūs, esą, nematote, kad po šiuo permatomu "socializmo ir komunizmo" kiautu slepiasi deržimordiško imperikalizmo bestija?...

Jei jūs viso to nematote, tai veltui pretenduojate į lietuvių šviesuolio ir kūrėjo vardą...

PRENUMERATA \$10.00 metams ir \$6.00 pusei metų.

KELEIVIS

TEL. 268-3071
636 EAST BROADWAY • SOUTH BOSTON, MASS. 02127

A A A

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS;
BET JEIGU GERI IR MATAI, KAD GĖRIMAS IMA
NAIKINTI TAVE PATĮ, TAVO IR TAVO ARTIMŲJŲ
GYVENIMĄ IR NORI NUSTOTI GERTI -
ATEIK PAS MUS. MES GALIME
TAU PADĖTI.

LIETUVIŲ (ALCOHOLICS ANONYMOUS) A.A. GRUPĖ
(Lithuanian A.A. Group)

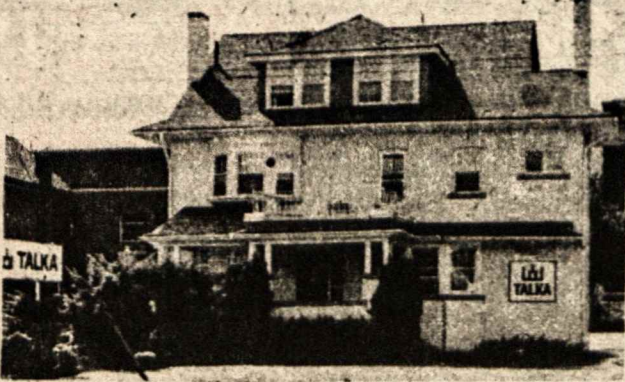
susirenka kiekvieną trečiadienį, NL redakcijos patalpose (7722 George Street, LaSalle, Que.) 8 val. vak. Susirinkime kalbama lietuviškai. Jie atviri visiems, ieškantiems pagalbos. Atėjęs pas mus - nebūsi vienas. Jei nori daugiau informacijų, skambink:

Leonui G. 366-2548 (namų) arba 489-5391 (darbo tel.),
Jozui S. 631-6834, Henriui N. 277-7868.

Jony's Photo Studio
2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAIS
TEL. 525-8971
T. Laurinaitis

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11.30 iki 12 val. nakties.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8824

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
jisikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

"TALKA"

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių potvartavimas.
Kapitalas — virš \$12000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) ... 6%
santapus ... 8%
term. depozitus 1 m. ... 9%
term. depozitus 3 m. ... 9 1/2%
pensijų fondus ... 9 1/4%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas ... 11%
nekiln. turto pask. ... 10%

TAUTOS ŠVENTĖ TORONTE

Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia. Tai yra mūsų tautos himno žodžiai. Čia aiškiai pasakytą, kad mūsų tautos praeitis teikia pavergtiesiems tėvynėje ir išblaškytiems po platųjį pasaulį tautiečiams stiprybės, pasiryžimo ir vilties vėl būti laisviems.

Šiltai Toronto visuomenės priimtas surengtas Tautos Šventės minėjimas įrodo, kad lietuviai gerai supranta tos šventės didelę reikšmę. Tautai esant komunistų okupacijoje, kur už tautinius pasireiškimus grėsia Sibiras, kalėjimas bei kitokios įvairios represijos, žmonės stengiasi tautines ir religines šventes švęsti slapta.

Mes esantieji laisvame pasaulyje, ignoruojame tą privilegiją. Švenčiame dažnai ne taip reikšmingas šventes. Pats žodis Tauta, kaupia savyje visos tautos istoriją nuo jos atsiradimo iki šių dienų. Švendami Tautos Šventę randame progą priartėti prie mūsų praeities ir geriau su-

prasti mūsų tėvų, senelių ir prosenelių rūpesčius ir kovas dėl tautos laisvės. Jeigu mes užmiršime "mirusią praeitį" neturėsime atsparos taško ir atečiai. Be praeities ir jos didvyrių kiekvienos tautos istorija būtų neįdomi ir neįtikinti vilties atečiai.

Jeigu ignoruosime praeitį ir jos negerbsime, nebūsime verti būti laisvi ir nepriklausomi. Ne veltui Lietuvos okupantas stengiasi mūsų tautos istoriją niekinti ir ją klastoti. Okupantas gerai žino ir supranta, kad praeities istorija lietuviuose yra branginama ir gerbiama. Pavergtoje tėvynėje istorija gaivina ir visada jautrus, primena ir teikia vilčių vėl atgauti Tautos Šventės reikšmę lietuviams, ragindamas nepatvinti Tautos istorijos yra rašyti Tautos istorijos ir kančiomis.

Gera paruošti Tautos Šventės minėjimai vyresniesiems primintų praeitį. Jaunimas geriau suprastų ir pažintų tautos istoriją. Tautos Šventė turi tapti susikaupimo, pasiryžimo ir vilties švente. Ignoruodami tą didingą šventę, mes nesąmoningai padedame okupantui jo siekiuose ištrinti mūsų praeitį. Klysta tie, kurie siūlo atsisakyti nuo Tautos Šventės minėjimo. Komunistai tik to ir laukia. Tautos šventė turi būti viena iš svarbiausių švenčių ir švenčiama kiek galima iškilmingiau. Visos kitos tautinės, religinės ir valstybinės šventės atsirado po to kaimo ir brendo Lietuvių tauta.

Tautos Šventė Toronte iki šiol nebuvo švenčiama. Šiais metais suruošti Tautos Šventės minėjimą iniciatyvos ėmėsi Lietuvių Namų pensininkų klubo pirm. Jonas Karpis pakviesdamas įvairių organizacijų atstovus pasitarimui susirinkę atstovai vienbalsiai tam sumanymui pritarė.

Tautos Šventės minėjimas įvyko rugsėjo 24 d. 3v. p. p. Lietuvių Namuose, Didžiojoje salėje. Minėjimas pradėtas iškilmingom pamaldom. Prisikėlimo parapijoje 11:30 val. ir tai proga pritaikyti pamokslu. Pamaldose suvėliavom dalyvavo savanoriai šauliai, skautai, pensininkai ir kitos organizacijos. Nišoje jaunieji skautai padėjo rožių buketą pagerbti žuvusius už Lietuvos Laisvę. Kankinių parapijoje Tautos Šventės intencija pamaldos buvo atlaikytos anksčiau, taip pat ir Evangelikų bažnyčioje.

Oficialioji kultūrinė programa: šventei ruošti komiteto pirmininko J. Karpio atidarymo žodis. Invokacija. Deklamacijos. Lietuvos generalinio konsulo dr. J. Žmuidzino žodis. Paskaita. Kanklių muzika. Tautiniai šokiai. "Vasaros Garsai" - trijų dainų pynė, Tautos Himnas, uždarymas ir pabaigai kavutė su pyragaičiais ir lietuviškais sūriais.

Ellėrašius "Šimtmečių Žingsniai" - B. Brazdžionio, "Tėviške" - K. Inčičiaus, "Mano Lietuva" - Ed. Mieželaičio, "Pirmoji Diena" - Krumino, jautriai deklamavo aktorė Marytė Kalvaitienė. Be to, viena eilėraščių puikiai padeklamavo jaunutė Danutė Pargalaukaitė. Deklamatorės buklavimas. Okupantas gerai žino ir supranta, kad praeities istorija lietuviuose yra branginama ir gerbiama. Pavergtoje tėvynėje istorija gaivina ir visada jautrus, primena ir teikia vilčių vėl atgauti Tautos Šventės reikšmę lietuviams, ragindamas nepatvinti Tautos istorijos yra rašyti Tautos istorijos ir kančiomis.

popietė savuose namuose

A. LUKOŠIUS

DAR IŠ VYRU STOVYKLAVIETĖS
— rašo "Vyžos" korespondentas Ašakinis — ar pakilsime arais?

Daug apie tai girdėjome, ir ne vien dainuojant, deklamuojant, bet ir gyvai tarpe gyvųjų diskutuojant įvairiuose mūsų lietuviškos bendruomenės sluogsnuose bei pobūviuose.

Iš tikrųjų tai žavintis ir buriantis išsireiškimas, beveik sparnuoti žodžiai. "Vyžos" korespondentas Anupras Ašakinis tuo reikalu nemažai domėjosi, teiravosi, tyrinėjo ir, pagaliau, visiems laikams nustatė ne, nepakilsime. Viena — kad per daug

jau nusipenėjome, prie žemės per daug priklbome, čia esančiais žemiškais malonumais per daug susižavėjome. Be to, pakilus, yra didelis pavojus visa tai, ką jau turime — prarasti. Ir kas, pagaliau, gali užtikrinti, kas tenai, pakilus, mūsų belaukia.

Pirmą kartą stovyklon atvykęs naujas stovyklautojas pirmiausiai gerai visur apsidairo, viską apžiūri ir tik po to, užėjęs raštinėn, — reiškia: "Nagi tai vistiek, gal nebus blogiau kaip Sibire?"

stovyklos išmintis
Yra dviejų rūšių žmonės: vieni nedaėina, o kiti peranksti nueina...

Prie žydiškos krautuvės kabo iškaba: "Šiandieną už pinigų — vakar buvo už dyką".

Ankstyvą rytmetį LN Šeimų Poilsio Stovykloje

Į vasarnamio duris bala-dodamas Anupras šaukia: Eeiej, Bunifacai keltis, labai gražus oras lauke. " Balsas iš vidaus: "Aš ne už orą, bet už vasarnamį sumokėjau."

Šeimų Stovykloje stovyklaujantis pagaliau nustatė, kad paprasčiausios laukinės ir net nepažįstamos gėlės žiedas turi net gražesnes ir švelnesnes spalvas už tas, kurios auga darželyje prie jo namų.

Dėl galutinio išsiaiškinimo, "Vyžos" korespondentas prie progos nutarė aplankyti šio tautiečio namą ir vietoje iš-tirti.

Praėjusiais metais čia stovyklaudami mes šaukėme: "Oi vija, kanapija". O šiemet rėkiame: "Ir nuvytė čia atgyja"...

Vienas iš rimtesnių stovyklautojų net šitaip pareiškė: "Ar žinote, kad pati didžiausioji ir tikriausioji, net svarbiausioji, tai yra gamtos ir žemės grožio meilė. Tik, va, mes nenorime ar nemo-kame to suprasti, nei vertiname, rimtai nepagalvojame, dažnai net ranka numojame... Kitas, tikriausiai šių žodžių paveiktas, dar pridūrė: "Pažiūrėk tik žmogau į žėruojantį padangių skliautą

si dalyviai buvo pakviesti į apatinę salę, Vytauto Didžiojo menę, kavutę, pyragaičiais ir lietuviškais sūriais pasivaikinti. Malonu buvo matyti mūsų konsulą su svečiais ir programos dalyviais jaukiai šnekučiuojant. Minėjimas Toronto lietuvių buvo labai šiltai priimtas. Kiek teko patirti, tautiečiais pagel-dauja, kad Tautos Šventės minėjimas būtų rengiamas kas metai. Stepas Varanka

Stepo Kairio grupės kanklininkai. Nuotr. S. Varankos

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
9% už 1 m. term. dep.
9 3/4% už term. indėlius 3 metų
8 3/4% už pensijų ir namų planą
8% speciali taup. sąsk.
7 1/2% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)
IMA:
9 3/4% už asm. paskolas
9 1/2% už mortgičius

AKTYVAI virš 21 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybės apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

Balio Maskeliūno

IVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ

VISŲ RŪSIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

Tel. 251-4864 arba 251-4025 — Namų tel. 277-0814
2405 Lake Shore Blvd. West, Suite 403, Toronto, Ont. M8V 1C6

APDRAUDA INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

V. Bačėnas All Seasons Travel, s.p.
1551 Bloor Street W, Visais kelių reikalais
TORONTO, ONTARIO betkur pasaulyje skambinti.
M6P 1A5 tel. 533-3531

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DRESHERIS
• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3830 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

IVAIRŲ SIUNTINIAI

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19 3/4 svarų gryno svorio. Turinio pildymui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ISTAIGA Baltic Exporting Co. 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

ramumoje, stabtelėk nors minutėlei, užmiršk pabėk nuo tave apsėdusių rūpesčių ir pamatysi, suprasi, kad dangus yra čia pat, ant žemės.

Prieš kiek laiko išleista Vilniuje ir šimet pakartota LNamų Šeimų Poilsio Stovykloje:

Jo Mylistos Šviesiausio Lietuvos Kunigaikščio Wilniaus Waywados Mykolo Radvilos vieši patvarkymai.

Kaip turi elgtis Kozna dievobaiminga ir viežlyba asaba jomarked, savo gildios pobuvy ir kitoniškame susiejime.

1. Gink Dieve, nevalna prisiplempus arielkos, basytis tarp žmonių viešumoje ir savo nesvietišku smirdėjimu, o taipogi kalakutiškais tauškalais papiktinti sueigą. Jei bus taip, tai sūdzia turi bausti tokį galgoną 30 lietuviškų grašių, ale jei pinigų neprituri, liepti iškast 10 uolekčių grabės po Vilniaus miesto siena.

2. Nevalna prie visų šniųpšti į saują nosies tirš-

tumą ir po tam aną šluostyti in vežimų šonus ar in svetimų asabų drapanas. Jei bus taip, reikia tokį baust 20 grašių ar nedėliai pristatyti minti dumplės vi-nių kalykloj.

3. Nevalna mėtyti iš savo kišenių ar savo vežėčių pakulas, plunksnas, supuvusias ropes, šapus, o taipogi išmesti viešai sunešiotas vyžas ir kitoniškas bezliabyčias.

Jei bus taip, baust 50 lietuviškų grašių ar nedėliai mėzt vaivados žirgų stalnes.

4. Už akies pamušimą viešumoje — 45 grašiai, už žipono palos atplėšimą — 35 grašiai, už spyrimą in pasturgali — 50 grašių, už plaukų pešimą dėl keršto — 60 grašių, o už plaukų pešimą dėl šposo — vienas auksinas.

Šitie visi patvarkymai priguli visiem prastiem žmonem, ale nevalna anuos taikyt bajorams o taipogi šlėktai.

Išgulyta Vilniuje. Metals 1636 per šv. Roką.

NĖPRIKLUSOMA LIĖUVA

PL Dienų Ispūdžių Skeveldros

— S. JURGIS iš šiaurinio Ontario užkampio.

(Tęsa iš praeito numerio)

Mano kolega Pranas S. pirmadienį po pietų jau turėjo pradėti dirbti tai mudu su žmona nusprendėme keletoms dienoms persikelti į Toronto pas mūsų artimus giminės—Juozą ir Onutę Balstus. Tiesa pakelti į Toronto mūsų globėja Zita S. dar užvežė trumpam vizitui į Tėviškės žiburį redakciją ir į Kankrų šventovę kurioje mums patiko ypatingai gražūs vitražai.

Toronto jau mūsų laukė artimi giminės—mano sesuo ir jos dukra Onutė su šeima—Balstai: Onutės vyras Juozas Vyties Sporto Klubas p-kas. 14-metis sūnus Algis ir 11-metė dukrelė Ina. Dar prieš sėdant už stalo abu lietuviskumą išlaikę tr lietuvijoje dvastojie auklėjami jaunuoliai parodė savo per PL Dienų sporto varžybas laimėtus 5 medalius, o jų tėvas gavo 6-tąjį už savo organizacinį darbą.

Po pietų tuojau išvykome apžiūrėti visos Kanados patididžiausio CN bokšto, kuris yra aukščiausias visame pasaulyje. Onutė nevyko, nes tikėjosi dar daugiau svečių, kuriuos sugrįžę jau radome besitvistančius. Buvau pasodintas prie gražiai nuaugustus lietuvaitės, kuri pastrodo esanti Ispanų kalbos profesorę savo darbą dirbanti tr JAV tr Ispanijoje.

Štai viešnat bepasakojant apie gražiąją Ispaniją tr apie ten padarytą pažangą bet pagerėjimus po generolo Franco mirties aš netškęs paklaustau, kodėl dabartinės

demokratinės Ispanijos valdžia nepasodino kalėjimų tr iš viso nenutelsė senos komunistės, vadnamos Pasionara/tikrapavardė, berods Iraburri/, grįžtos dabar Ispanijon, kuri dar prieš piltelį karą tr komunistams valdant, labai terorizavo tr žudė nekaltus Ispanus? Mačiau, kad štai viešnat mano klausimas nepatiko, nes trumpai atsakė, jog fašistai daug daugiau nekaltų žmonių išžudė, tr politiniais klausimais ji nenorinti kalbėtis...

Nežinau, ar nesuklydau, bet tuo momentu pagalvojau, kad šioji gražuolė profesorė, turbūt, priklauso vadinamiesiems radikalams ar kairiesiems liberalams, kuriats štats laikats yra užkrėsti universitetai tr kitokios mokyklos ne tik Štaurės Amerikoje, bet tr visame latvame pasaulyje. Štos rūštes netšmanėlats smerkia fašizmą, neona-

cizmą, bet nesupranta, nežino, koks yra tikrasis komunistinio veldas tr netikėtai nenori žinoti apie komunistų pralieto kraujo jūras, milijonus nekaltai nužudytų žmonių tr dar dabar vykdomus nežmoniškus nusikaltimus. Tokie auklėtojai užteršta tr užkrečta jėms patikėtas jaunuolių galveles ligomis, kurių vardai baigiasi vitsoklats "izmas"... Balsu met pagalvoti, kas atsitiktų, jeigu tokie "raudonlge" užkrėstų mūsų tškait, senesntems tšėjus, "atsargon" perimty bendruomenės tr kurtų organizacijų vadovavimą... Žinoma, tada bendradarbiavimas su Soviettja

būtų 100%, bet atšku, vitskas—rusų, Lietuvos okupantų padiktuotoms sąlygomis. Nemėnėstu štos nenorinčtos politiniais klausimais kalbėtis profesorės pavardės, nes tai sudarytų nemalonumų jos dar tebegyvenantiems Š. Amerikoje artimiesiems. Kurty pavardės tr veldka yra aprašyti net mūsų tškait enciklopedijoje. Bet atsistvėtkinant su šta gražuole, tšdrisau paklausti ar ji kalbasi politiniais klausimais su savo tėveltu? Atsakymas buvo "ne", nes jo galvosena turbūt esanti panaši į mano...

Spėju, kad nemažas mūsų jaunuolių skaičius visoje Štaurės Amerikoje, kaip tr štame pavyzdyje netik nesugebėtų bet tr tšvito nenori su savo tėvats kalbėtis politiniais klausimais, o kodėl taip, tai turėtų būti atšku!

Priešpaskutinė diena Toronte trgi labai greitai pra-

ėjo. Spėjome apsišaloms apžiūrėti Ontario Science Centre, o žmonai užsispyrus dar keltas valandas paslankiojome septyniuose Eatono aukštuose. Labai galvojome, kad neturėjome laiko nuvykti į Zoologijos sodą /Metro Toronto Zoo/, kuris esąs vienas iš moderniausių tr gertausių vtsame pasaulyje. Dėl laiko stokos negalėjome aplankyti kal kurtų senų pažįstamų "kirtvų"/buvusių kolegų/ tr net gimintų, o pakvietimų turėjome daug.

Grįžus pas Balstus mano, mus nustebino Onutė šviežtų buvty cepelinats, kurie buvo skanesni, negu pas Lokį ar Karavane. Aš jų paskelbiau "Toronto cepelinų karalene". "Girdėjau, kad savo kalboje vts minite cepelinius tai reiktia savo brangtus svečius pradžuginti", atškinasi št energinga tr turbūt, ntekada nepavargstanti "dukrelė", kurios paklausus, ktek latke PL Dienų turėjo svečių, pristpažino, kad be mūsų buvo apstlanke tik 26!

(bus daugiau)

KRONIKA

Montreal

Ona ir Mykolas Šulmistras, padėdami dukters Ertos, dalina vestuvinį tortą svečiams.

AUKSINIŲ VEDYBŲ PAGERBIMAS

Mykolo ir Onos Šulmistrų vedybų 50-ies metų sukaktis paminėta š. m. spalio 14 d. Aušros Vartų Parapijos salėje.

Į šios sukakties minėjimą susirinko gausus skaičius montrealiečių, sūnaus Jono ir dukters Ertos bei žento Jono Martinaičių sukviečių.

Vakaras praleistas jaukiuje nuotaikoje, kurią pagyvino meistriškai vakaro pravedėjas Leonas Girinis. Jis sveikindamas apibūdino sukaktu-

vininkų reikšmę montrealiečių lietuvių veikloje ir pakvietė kitus sveikintojus.

Visi vertino sukviečių, pabrėždami jų tikrą nuoširdumą. Ypač Mykolas, sulaukus jau gero amžiaus, mielai atsilanko lietuviškuose parengimuose, nežiūrint kur ir kas berengtų.

Lygiai gražiai įvertino sukviečių dvasiškumą: kun. Ansas Trakis iš Chicago Tėviškės parapijos, kur klebonauja, ir kun. J. Kubilius SJ Aušros Vartų Parapijos

PAMINKLŲ GAMYBA

— MONUMENTS MANUFACTURER

TODORO & BIGRAS LTD.

6752 Sherbrooke Street East

Montreal, P.Q. H1N 1C9 • Tel. 255-4076

Jetté & Frères

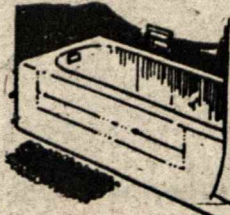
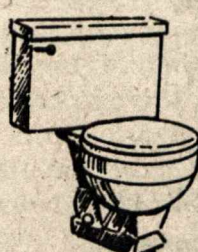
VISKAS MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame — Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandentiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Liée

Plumbing & Heating kontraktorius.

140-2e AVENUE - 366-0330

Mūsų klubo nario ALBERTO JONELIO TĖVELIUI mirus Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučiame jį ir jo šeimą —
Montrealio Žvejotojų ir Medžiotojų klubas "NIDA"

Mūsų klubo nariui PETRUI RZEVUCKUI mirus, jo žmonai Aldonai ir broliui Stasiui reiškiame nuoširdžiausią užuojautą —
Montrealio Žvejotojų ir Medžiotojų klubas "NIDA"

P A D Ė K A

Mūsų mylimam vyrui ir broliui
a.a. PETRUI RZEVUCKUI

mirus, reiškiame didelę padėką visiems, kurie padėjo mums skausmo valandose: Aušros Vartų parapijos klebonui kun. J. Kubiliui už paskutinius religinius patarimus bei atlaikytas šv. Mišias; A. Mylei ir Ig. Petruskui už palydėjimą į Toronto šv. Jono Krikštytojų — lietuvių kapines; visiems asmenims už užprašytas šv. Mišias; atsiųstas gėles bei išreikštas užuojautas; taip pat ir organizacijoms: L.K. Mindaugo Saulių Kuopai, "Neringos" Jūros Saulių Kuopai ir "Nidos" Klubui.

Tačiau ypatinga mūsų padėka priklauso Onai Mylienei ir Antaninai Petraitytei už budėjimą prie ligonio jo sunkiausiomis ligos valandomis.

Dėkingi esame visiems, kurie bet kuo stengėsi palengvinti mūsų didelį skausmą ir, Jūsų nuoširdumas liks visada mūsų širdyse!

Žmona Aldona ir
brolis Stasys

klebonas. Jie abu džiaugėsi dinant vietoje, juodu buvo ir sukviečių graži ir il — nuolatiniai talkininkai — lankę vedybinių gyvenimų ir tytojai. O Mykolas, kartais linkėjo ilgo amžiaus.

NL laikraštis irgi prisi — žęs, atsiradavo pirmadienio deda prie visų sveikinimų ir vakare laikraščio leidykloj. linkėjimų. Ta proga prime — Laikraščio Redakcija ir na, kad Mykolas ir Ona Šul — Bendrovės Valdyba linki mistrai laikraščiuji yra tie — O. ir M. Šulmistras su — sioginiai padėje. Praeityje, laukti deimantinės sukakties ilgus metus laikraštį spaus —

NL

MONTREALIO APYLINKĖS LIETUVIAMS

KLB Montrealio Skyriaus Valdyba prašo visus lietuvius apsimokėti \$5. — solidarumo mokestį į metus. (Neliečia tuos, kurie jau apsimokėjo arba pasižadėję susimokėti per Montrealio Lietuvių Kredito Uniją "Litą").

Jūsų patogumui talpine šią anketą, kurią užpildžius prašme siųsti kasininkui Kostui Tolušui, 829 Valiquette, Verdun, P. Q. H4H 2E1, arba "Litas" sąskaitos Nr. D-214.

Pavardė ir Vardas

Adresas

Pakvitavimai bus pasiųsti paštu.

KLB Montrealio Apyl. Valdyba

KEITH BUILDING MAINTENANCE

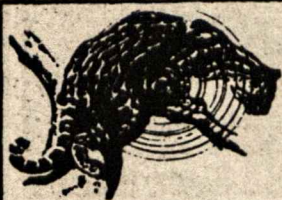
NAMŲ REMONTAS

Taisymas stogų, įvairausi dažymo ir kiti darbai —

Tel. 363-1620.

Apie darbų sąžiningą atlikimą teiraukitės pas

Leoną Gurecką 366-2548.

JUOZAS GRAŽYS

Kailių siuvėjas

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laikui saugojimas (Storage)

6396 Bonnantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Highland Auto Body

611 Lafleur Ave., LaSalle. — Tel. 366-7281

• ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ IŠORĖS (Body) TAISYMO IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS.

(Lietuviams duodame specialią nuolaidą)

• PARDUODAMA NAUDOTOS MAŠINOS

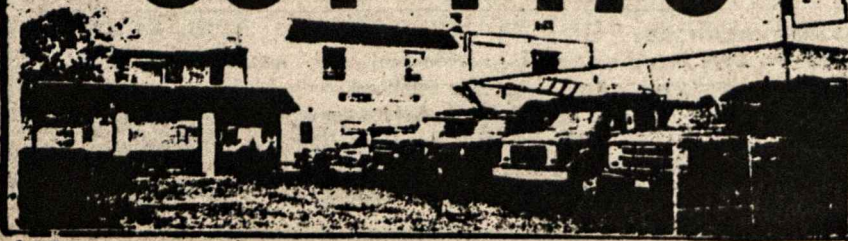
Savininkai V. Susinskas & Son tel. 389-0571.

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas jums gali būti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Šaukite kai namo stogas blogas ar kai statote naujus —

364-1470

NL REIKALAI

VAKARAS TORONTE PRAEJO SU GERIAUSIU PASISEKIMU, RENGĖJAMS IR LAIKRAŠČIUI.

Aukos laikraščiu:

Kanados Lietuvių Fondas \$250, Sudburio Medžiotojų ir Žuvalotojų klubas "Geležinis Vilkas" - 30 dol., St. Reutas - 26 dol., Stepas Varanka - 14 dol., A. Markevičius - 17 dol., John Kiliokaitis - 13 dol., Jurgis Mazulaitis - 12 dol., dr. J. Daugirdas - 12 dol., F. Krisčiokaitis - 10 dol., D. Danienė - 10 dol., Juozas Bakis - 10 dol. K.

Toliušis - 10 dol., Ch. Ambrasas - 10 dol., C.K. Jonys - 8 dol., N. Balčiūnas - 8 dol., Liucija Skripkutė - 8 dol., Antanina Nagys - 7 dol., Juozas Dlugauskas - 6 dol.

Po 5 dol. ir mažiau:

J. Ladyga, A. Bajoras, J.K. Vallunas, L. Balaišis, D. Bučinskas, Br. Valiukėnas, A. Sukauskas, P. Jurgutis, V. Mazulaitis, E. Čuplinskas, A. Ilmonis, B. Sriubiškis, A. Saladzius, M. Juodviršis, P. Maleckas, L. E. Rupkus, B. Zabulionis, George Palmer ir kt. Visiems nuoširdus ačiū. NL.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

Parapijos Komitetas laiškų prašo visų parapijiečių dėmesio rengiamai metinei vakarienei, kuri įvyks lapkričio 11 d. šeštadienį parapijos salėje. Kviečia visus dalyvauti vakarieneje ir loterijoje, kurių metu bus galimybė laimėti vertingų daiktų.

Parapijiečiai yra gavę Didžiąją Loteriją bilietų knygetes, kurių šakneles reikia gražinti iki vakarienos. Toliau tame pačiame laiške rašoma: "Jūs skaitėte parapijos biuletenyje, kad šiais metais turi būti įvykdyti neatidėliotini bažnyčios remonto darbai: Marijos paveikslas ir cemento struktūros nuvalymas, sustiprinimas ir imunizacija, vietomis plytų pakeitimas, stogo pataisymas. Be to, jau anksčiau parapijos susirinkimo buvo priimtas sprendimas išdažyti salę ir pertvarkyti elektrą. Parapijos Komitetas, apsisvarstęs šių darbų vykdymui išlaidas, drįsta kreiptis į kiekvieną parapijietį ir prašyti paremti parapiją šiais metais specialia 25 dol. au-

ka. Kviečiame visus prisidėti veiksmingai prie parapijos dvasinio ir medžiaginio gyvenimo. Parapija yra viena šeima. Šeimos dvasia ir melė yra ugdoma bendromis pastangomis. Nuo mūsų visų priklauso parapijos gyvenimas. Laike vakarienos bus pravedama MAŽOJI LOTERIJA. Prašome visus šiai loterijai paaugoti fantų ir atnešti į kleboniją. AČIŲ.

Linkime Jums visiems Dievo palaimos ir laukiamo Jūsų parapijos METINĖJE VAKARIENĖJE, iki pasimatymo.

Jūsų Parapijos Komitetas ir Kunigai

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkojame už mūsų 50 metų vedybų gražų pagerbimą. Pirmiausiai rengėjams - sūnui Jonui, dukterims Ertai, Lenai ir žentams Jonui Martinaičiui ir Kostui Leipui bei anūksams. Leonui Giriniui už vakaro programos pravedimą; kunigams Anui Trakiui ir Jonui Kubiliui už žodį ir visiems už sveikinimus ir atsilankymą.

Su didžiausiu nuoširdumu pasiliekame -

Ona ir Mykolas Šulmistras.

Dr. J. Mališka,
Dantų gydytojas

1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

DR. V. GIRIŪNIENE
Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL
TEL. 265-3536

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

PHARMACIENS

PHARMACISTS

M. CUSSON - R. GENDRON

PHARMACIENS

Ouvert 9 a.m. à 10 p.m. Open,
Samedi: 9 a.m. à 9:30 p.m.
Dimanche: 10 a.m. à 9:30 p.m.
Livraison gratuite - Free delivery

Skubus ir nekainuojantis pristatymas

7626, rue Central St., Ville LaSalle

366-9742

365-0505

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

216 St. Paul W., Montreal, P.Q.
Tel: 288-6316, namų 658-5513

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Suite 627, 3 Place Ville Marie,
Montreal, Quebec H3B 2E3
Tel: (514) 871-1430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, BA, B.C.L.

168 Notre Dame Street E., Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

LITAS

Montréalio Lietuvių Kredito Unija Litas per rugsėjo mėnesį paaugo \$121,000. Ši suma išlaiko pirmųjų aštuonių mėnesių augimo vidurkį. Litas jau šimet padidėjo \$1.1 mil. ir pasiekė \$8.3 mil. balansą. Taip pat įstojo 74 nauji nariai.

Valdybos nutarimu, nuo lapkričio 3 d. darbo valandų penktadieniais Aušros Vartų skyriuje bus nuo 12 val. iki 6 val. vak.

Nuo spalio 22 d. Litas veikia sekmadieniais nuo 10:45 val. iki 12:45 val. ryto.

Litas ieško naujo(s) tarnautojo(s), kuri(s) gerai kalba lietuviškai, prancūziškai ir angliškai.

GIMTINĖJE BEI TĖVŲ ŽEMĖJE

Montrealiečiams aną sekmadienį Aušros Vartų parapijos salėje iš skaidrių teko pamatyti kaikurias Lietuvos vietoves. Tai šios vasaros L. Stankevičiaus suorganizuotos ekskursijos dalyvių sukaupė fotografinė medžiaga, kai jie lankėsi Lietuvoje. Skaidrių rodymas užtruko virš valandos laiko ir atrodė, kad ten fotografuota buvo ne kurio vieno, bet kelių ekskursantų.

Paveikslus rodant, paaiškinimus atliko Petras Adamonis ir iš to atrodė, kad jų dauguma fotografuoti buvo jo paties. Valzdus matėme ne tik iš Vilniaus ir Kauno miestų, bet iš visos Lietuvos. Didžiama valzdų buvo iš buvusio Rokiškio apskr. o ypač iš

Jaunimo ekskursijos į Lietuvą dalis su vad. L. ir V. Stankevičiais antras ir ketvirtas iš dešinės) Vilniaus televizijos stotyje.

Petro Adamonio gimtinės apylinkės. Taipgi - Šakių, Kudalios, Naumiesčio, jo žmonos Julijos gimtinės.

Bendrai, kiekvienam mąlonu buvo matyti valzdus iš savo gimtinės, bet jie jokių stebuklų nepadarė. Atrodo, kad ir kurie dar neapsilankė Lietuvoje, bet ir tie pakenkamai išivaizduoja ten gyvenimą. Juk realiau galvojant, čiam suprantama, kad gyvenimas vietoje nestovi ir visame pasaulyje žmogaus gyvenimo buitis progresuoja. Klysta, kurie nustemba daug ko nepalikę išvykdamiesi prieš 50 ar daugiau metų iš Lietuvos. Jie neatsigręžia ką rado atvykę tuomet ir kas yra šiandien šiuose kraštuose. Tą patį pasakyti būtų galima ir gyvenantiems dabartinėje Lietuvoje, kai jų spauda didžiulio jasi dabartinio progreso.

Skaidres stebėjo didelė da-Jų globojo Julija Adamonienė, kurios vaizdus ir taipgi, jos pastangomis matė ne savo, bet tėvų artėvų gimtinės. Atrodė, jie gailiais visi atsilankiusieji. labai domėjosi, nes daugumo draugai ar draugės buvo dalyviai šios ar praeitos vasaros ekskursijų. Matėsi nepilnai kalbančių lietuviškai, bet jie viskuo domėjosi ne mažiau už kitus.

Buvo išstatyta iš Lietuvos rusi Ona Palubinskienė 88 m. atsivežtų gintaro išdirbinių ir amžiaus. Paliko 2 sūnus ir įvairių kitų daiktų parodėlė, dukterį su šeimomis.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 15 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3

Antradieniais 10-3

Trečiadieniais uždaryta

Ketvirtadieniais 10-8

Penktadieniais 10-8

Šeštadieniais 9-1

Sekmadieniais 9.30-1

MOKA UŽ:

term. indėlius 1 metų 9%

pensijų ir namų s-tas 8 1/2%

taupomąsias s-tas 7 3/4%

depozitų-čekių s-tas 6%

DUODA PASKOLAS:

asmenines 9 1/2%

nekiln. turto 9 1/4%

investacines 10%

Skyrus ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal sontojų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LEFEBVRE & ROBERT INC.

AMEUBLEMENT - FURNITURE

PARDAVIMAS

ĮVAIRIŲ
BALDŲ
PER
KRAUTUVES
3
AUKŠTUS

• Užsikite ir įsitikinsite, kad įmonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamos kainomis.
• Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.

7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887
[7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)]

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

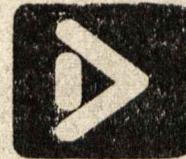
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVENUE, SUITE 409
MONTREAL, QUEBEC, CANADA
H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos J.A.V. ir kt. Kanados provincijose

Tel: Bus. 482-3460

Res. 366-7041

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamąsias s-tas 6.0%

Taupomąsias s-tas 8.25%

Pensijų planas 8.5%

Term. ind. 1 m. 9%

Term. ind. 2 m. 9.25%

Term. ind. 3 m. 9.5%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 10.5%

Nekiln. turto 10.0%

Čekių kredito 12.0%

Investacines nuo 10.5%

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 ir penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius. 3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.